

VĚCNÝ POKROK VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ NSRR

AKTUALITA MĚSÍCE:
HODNOCENÍ PRIORITY 3.1
“Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí”

ÚNOR 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 27. března 2012

Zpracovala Ing. Martina Honců

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	4
HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR	5
Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“	5
Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“	8
Cíl 3 „Atraktivní prostředí“	10
Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“	12
PRIORITA 3.1 „OCHRANA A ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ“	14
POUŽITÉ POJMY	23

ÚVOD

Cílem této kapitoly je poskytnout informaci o věcném naplňování strategických cílů Národního strategického referenčního rámce (NSRR). Součástí je také podrobnější analýza jedné z priorit NSRR, aktuálně priority 3.1 „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“.

Kapitola se zaměřuje na vyhodnocení věcného naplňování cílů NSRR. Každému cíli NSRR je věnována jedna kapitola, která obsahuje obecné informace o konkrétním cíli a k čemu daný cíl přispívá. Dále je popsáno, které operační programy a jakým způsobem přispívají k plnění daného cíle NSRR. Další část kapitoly je věnována konkrétním vybraným indikátorům pro daný cíl a komentáři jejich plnění, zvláště pak v případě určitých problémů, jako je nenaplňování cílových hodnot nebo na druhou stranu přezávazkování / přeplňování indikátorů. Závěr kapitoly je věnován měsíčnímu srovnání a dalším významným změnám.

HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR

Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu konkurenceschopného podnikatelského sektoru, podporu kapacit pro výzkum a vývoj, udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví.

Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v České republice zvyšováním jeho produktivity. Zároveň jde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice.

Výsledkem má být zdravá ekonomika, která je základem pro udržitelný hospodářský růst. Pomoc EU směřuje na zvýšení motivace k podnikání a rozvoje podnikatelské infrastruktury.

Základní komentář k plnění cíle

K plnění cíle přispívají svými aktivitami především OP Podnikání a inovace a OP Výzkum a vývoj pro inovace. Aktivity v oblasti cestovního ruchu podporuje Integrovaný OP a regionální OP.

Stav věcného plnění prvního cíle NSRR je uspokojivý. OP Podnikání a inovace v plnění některých indikátorů mírně zaostává za finančním čerpáním, což však vychází z povahy OP Podnikání a inovace. Aktivity tohoto OP jsou realizovány zejména pomocí finančních nástrojů, jejichž věcné plnění je obtížně sledovatelné, navíc mnohé aktivity jsou dlouhodobého charakteru, tzn. výsledky bude možné sledovat až v době udržitelnosti. OP Výzkum a vývoj pro inovace i přes zpoždění v počátku realizace oproti ostatním OP vykazuje časté přezávazkování indikátorů. U regionálních OP pak v současné době evidujeme dosahování cílových hodnot, často se zde vyskytuje přezávazkování.

Tab. 1 – Vybrané projektové indikátory cíle 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	30 828,0	16 392,8 ¹	10 737,3
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	Počet míst	0,0	2 500,0	4 566,4	444,6
110100	Počet podpořených projektů v oblasti výzkumu a technologický vývoj (RTD), inovace	Počet projektů	0,0	1 750,0	1 265,0	524,0
110200	Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi	Počet projektů	0,0	225,0	91,0	13,0
380100	Počet projektů na podporu MSP	Počet projektů	0,0	11 600,0	4 887,0 ¹	3 784,0
380611	Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Počet procent	0,0	30,0	N/A ²	26,7
110815	Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra	Počet studentů	0,0	900,0	5 471,0	79,0
110700	Počet center excelence	Počet	0,0	5,0	8,0	0,0
111100	Počet fungujících regionálních VaV center	Počet center	0,0	20,0	38,0	0,0

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet míst	0,0	1 828,0	2 515,4	981,7
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	Počet km	0,0	692,0	798,8	411,8
632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet objektů	0,0	132,0	207,0	114,0

Poznámka:

¹ Nejedná se o úplný údaj, OP PI u některých indikátorů nevyžaduje stanovení závazných cílů, proto může být hodnota ukazatele ve skutečnosti vyšší.

² U indikátorů s měrnou jednotkou „počet procent“ není závazek příjemců stanovován.

Zdroj: MSC2007 – 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci prvního cíle NSRR se k 7. březnu 2012 zavázali vytvořit 16 393 pracovních míst v podnicích, které se zaměřují na inovace, výzkum a vývoj a rozvoj cestovního ruchu, z čehož bylo 10 737 nových pracovních míst skutečně vytvořeno.

Jednou z hlavních aktivit prvního cíle NSRR je **zvyšování konkurenceschopnosti českých podniků**. Tuto aktivitu podporuje především OP Podnikání a inovace. Věcné plnění indikátorů OP Podnikání a inovace mírně zaostává za finančním čerpáním. Tato skutečnost částečně vyplývá z povahy OP a podpory části aktivit prostřednictvím finančních nástrojů, kde je sledování věcného plnění komplikované¹. Dalším důvodem je dlouhodobost některých projektů OP Podnikání a inovace, jejichž výsledky se promítnou až v době udržitelnosti.

S přispěním peněz z EU bylo prozatím podpořeno 3 784 projektů na podporu MSP. Každý projekt znamená podporu jednoho MSP, od počátku programového období bylo tedy podpořeno 3 784 malých a středních podniků z celkového závazku 4 887 firem. Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem je 26,7 %, tato hodnota vyjadřuje, o kolik procent se podpořeným podnikům podařilo zvýšit přidanou hodnotu své výroby díky zavedení efektivnějších technologií (strojů pro výrobu, ICT vybavení, vyvinutí vlastních ICT řešení).

Druhou aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **rozvoj kapacit výzkumu a vývoje pro posílení inovací**. Aktivita je naplňována především OP Výzkum a vývoj pro inovace. Závazky příjemců ukazují, že by v oblasti výzkumu a vývoje mělo být vytvořeno 4 566 pracovních míst v 38 regionálních VaV center a 8 centrech excelence, vybudovanou infrastrukturu by mělo využívat 5 471 studentů všech stupňů.

I když je realizace projektů podporujících výzkum a vývoj teprve ve svém počátku, z dostupných dat je možné říci, že se předpokládá překročení nastavených cílových hodnot v této prioritě.

Poslední aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **vyvážený rozvoj cestovního ruchu**, aktivita je realizována Integrovaným OP a regionálními OP. Vybrané indikátory této aktivity mají závazky příjemců vyšší, než jsou stanovené cílové hodnoty, tzn. jsou přezávazkované. Řídící orgány

¹ Realizace finančních nástrojů má svá specifika, z centrální úrovně MMR-NOK sleduje poskytnutí prostředků OP Podnikání a inovace do příslušných obrátkových fondů, nikoli jednotlivým podnikatelům.

regionálních OP předložily EK v roce 2011 revize programových dokumentů, včetně revize cílových hodnot indikátorů, ty se začínají promítat do snížení míry přezávazkování indikátorů².

Schválené projekty by měly vybudovat či rekonstruovat celkem 798,8 km cyklostezek a cyklotras. Doposud bylo postaveno či zrekonstruováno 411,8 km cyklostezek a cyklotras. K 7. březnu 2012 bylo také zrekonstruováno 114 z celkového počtu 207 památkových objektů, které se příjemci zavázali zrekonstruovat.

Měsíční srovnání a další významné změny

Mírný meziměsíční nárůst závazku příjemců i dosažené hodnoty zaznamenáváme téměř u všech indikátorů aktivit.

Výraznější meziměsíční nárůst zaznamenáváme u indikátorů druhé priority tohoto cíle zaměřené na podporu kapacit VaV, kde se zvýšil závazek indikátoru „Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV – celkem“ o 449 pracovních míst, tj. o 18 % cílové hodnoty, a závazek indikátoru „Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra“ o 28 % cílové hodnoty, což odpovídá 252 studentům.

---

² Revidované cílové hodnoty byly zadány do MSC2007 se strany všech regionálních OP.

Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu tzv. „měkkých projektů“, jejichž cílem je zajistit kvalifikovanou, flexibilní pracovní sílu, společnost soustavně zvyšující svůj vzdělanostní potenciál a v neposlední řadě efektivní systém veřejné správy a služeb.

Cílem je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel. Zároveň jde o vytvoření moderního vzdělávacího systému, který přispěje k rozvoji znalostní ekonomiky a stane se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce České republiky. V rámci tohoto cíle jsou podporovány aktivní nástroje zajišťující včasnou identifikaci potřeb v oblasti vzdělávání a posilující spolupráci mezi vzdělávacími a výzkumnými institucemi.

Základní komentář k plnění cíle

Na realizaci aktivit druhého cíle NSRR se v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti podílí především programy spolufinancované z ESF, tj. OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Praha–Adaptabilita. Aktivity v oblasti veřejné správy podporuje Integrovaný OP.

V rámci druhého cíle NSRR lze konstatovat, že naplňování cílů je uspokojivé. U některých aktivit registrujeme nižší plnění či naopak jejich přezávazkování. Přehodnocení cílových hodnot indikátorů je častým jevem u programů spolufinancovaných z ESF, především v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Opačný problém (nedosahování cílů) pak mají některé indikátory Integrovaného OP, kde je tento stav věcného plnění odrazem nízkého finančního čerpání.

Tab. 2 – Vybrané projektové indikátory cíle 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
074100	Počet podpořených osob - celkem	Počet osob	0,0	1 659 220,0	3 176 789,0	2 090 365,0
074600	Počet úspěšně podpořených osob	Počet osob	0,0	769 599,0 ¹	653 516,0	312 065,0
074613	Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	Počet osob	0,0	733 000,0	1 750 988,0	621 872,9
074155	Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem	Počet studentů	0,0	126 500,0	838 893,0	260 376,0
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	33 000,0	39 839,2	40 980,8
080712	Počet dostupných programů prevence pro obyvatele	Počet	0,0	45,0	45,0	19,0
075712	Počet nových sociálních služeb a aktivit	Počet	0,0	50,0	20,0	3,0
150105	Počet kontaktních míst veřejné správy (Czech POINT)	Počet	1 300,0	6 244,0	6 572,0	6 557,0
382130	Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání	Počet projektů	0,0	600,0	375,0	168,0

Poznámka:

¹ Snížení cílové hodnoty indikátoru z důvodu revize cílových hodnot indikátorů ze strany OP VK.

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci **druhého cíle NSRR** se celkem zavázali podpořit 3,2 mil. osob, z toho 838,9 tis. osob v počátečním vzdělávání. Příjemci jednotlivých OP vykazovali, že aktivitami druhého cíle NSRR již bylo podpořeno, tj. vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu, stáže, odborné konzultace, školení či odborné praxe se zúčastnilo 2,1 mil. osob, z toho 260,4 tis. studentů v počátečním vzdělávání. Dále se příjemci zavázali vytvořit 39,8 tis. nových pracovních míst, skutečně bylo vytvořeno 41,0 tis. pracovních míst. V rámci prevence pro obyvatele bylo realizováno 19 programů³ z celkového závazku 45 programů prevence.

Indikátory, které jsou využívány programy spolufinancovanými z ESF, jsou v současné době přepřelňovány. Jedná se například o indikátory sledující počet podpořených osob, počet podpořených osob v počátečním vzdělávání a počet úspěšných absolventů kurzů.

V rámci plnění tohoto cíle lze však také zaznamenat indikátory, jejichž závazky vykazují nižší plnění. Jedná se především o některé indikátory Integrovaného OP. Tento stav věcného pokroku je důsledkem nízkého finančního čerpání daných oblastí podpory tohoto OP. Mezi rizikové oblasti můžeme zahrnout především oblast sociální, kde je v současné době pomalé finanční čerpání (míra finančního závazku oblasti podpory „Služby v oblasti sociální integrace“ je pouze 14,1 % celkové alokace oblasti podpory), což se také odráží v nízkém plnění indikátoru „Počet nových sociálních služeb a aktivit“. V současné době v Integrovaném OP probíhají kontinuální výzvy a dochází ke schvalování nových projektů v této oblasti., lze tedy předpokládat navýšení závazků indikátorů.

Tento cíl je také zaměřen na efektivní systém veřejné správy a služeb, který je podporovaný aktivitami Integrovaného OP. Strukturální fondy podpořily 5 257 kontaktních míst veřejné správy (tzv. Czech POINT), tato aktivita naplnila své cíle a byla ukončena.

Měsíční srovnání a další významné změny

V OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost došlo v rámci revize programového dokumentu k výraznému snížení cílové hodnoty indikátorů „Počet úspěšně podpořených osob o 1,5 mil. osob.

Meziměsíční nárůst zaznamenáváme u téměř všech indikátorů druhého cíle NSRR. Výraznější meziměsíční nárůst vykazuje indikátor „Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem“, navýšení dosažené hodnoty o 24,7 tis. osob, což odpovídá 19,1 % cílové hodnoty⁴.

Poměrně velký nárůst závazku indikátoru zaznamenal indikátor „Počet nových sociálních služeb a aktivit“, kde došlo k navýšení závazku o 7 nových sociálních služeb a aktivit, což odpovídá nárůstu o 14 % cílové hodnoty.

---

³ Indikátor „Počet dostupných programů prevence pro obyvatele“ vyjadřuje počet programů prevence zdravotních rizik obyvatelstva, prevence sociálního vyloučení osob znevýhodněných jejich zdravotním stavem nebo věkem a programů zaměřených na prosazení zdravého životního stylu v rámci dostupnosti pro celou populaci ČR i také pro specifické ohrožené cílové skupiny (děti, mládež, pacienti po specifických nemocích apod.).

Cíl 3 „Atraktivní prostředí“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na zlepšování životního prostředí, rozvoj environmentální infrastruktury a dopravní dostupnosti území.

Cílem je zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení kvality životního prostředí a podpora úspor energie. Zároveň je posilována dopravní dostupnost a dopravní obslužnost při zmírnění dopadu dopravy na životní prostředí.

Tyto investice mají dopad na zkvalitnění životního prostředí pro obyvatele České republiky. V rámci naplňování tohoto cíle dochází ke zvýšení standardu českých silnic a železnic na evropskou úroveň.

Základní komentář k plnění cíle

Tento cíl je naplňován aktivitami financovanými z OP Životní prostředí a OP Doprava.

Plnění aktivit třetího cíle NSRR je uspokojivé. OP Doprava je naplňován v souladu se stanovenými cíli. V OP Životní prostředí evidujeme aktivity, které jsou plněny dobře, ale i aktivity zaostávající, což odráží nízký stav čerpání finančních prostředků v rámci některých oblastí podpory OP Životní prostředí. Oba OP jsou realizovány částečně velkými projekty, které v případě jejich realizace významně přispějí k naplnění cíle NSRR „Atraktivní prostředí“.

Tab. 3 – Vybrané projektové indikátory cíle 3 „Atraktivní prostředí“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	74,0	42,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	1 407,6	1 048,6
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	8 538,3	2 558,8
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000,0	1 044 941,0	656 586,0
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 100 000,0	6 301 603,6	611 091,9
370200	Délka nových silnic - celkem	Počet km	0,0	168,3	262,1	81,0
370300	Délka nových dálnic a rychlostních silnic a silnic I. třídy - TEN-T	Počet km	0,0	120,0	132,9	0,0
370701	Délka rekonstruovaných železničních tratí TEN-T	Počet km	0,0	348,0	285,7	141,3
370703	Délka rekonstruovaných železničních tratí mimo TEN-T	Počet km	0,0	105,2	66,7	39,2

Poznámka:

¹ Navýšení cílové hodnoty indikátoru z důvodu revize cílových hodnot indikátorů ze strany OP PI.

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

První z priorit třetího strategického cíle NSRR je **zlepšení dopravní dostupnosti**. K 7. březnu 2012 strukturální fondy a Fond soudržnosti umožnily z OP Doprava stavbu 81,0 km nových dálnic, silnic I. třídy a rychlostních silnic z celkem zazávazkovaných 262,1 km nových silnic. V případě silničních projektů evidujeme závazky nad rámec cílových hodnot, což však odráží také stav finančního čerpání.

V prioritních osách zaměřených na výstavbu a modernizaci silniční sítě je jeden projekt ve schvalovacím procesu. V nejbližší době nedojde k výraznému navýšení závazku příjemců. Navýšení dosažených hodnot indikátorů lze předpokládat s předkládáním průběžných monitorovacích zpráv (příp. závěrečných) v půlročních intervalech.

Aktivita zaměřená na modernizaci železničních tratí eviduje tempo věcného plnění v souladu s finančním čerpáním. V rámci prioritní osy zaměřené na železniční tratě TEN-T je několik projektů před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Lze tedy předpokládat navýšování jak dosažených hodnot, tak i závazků příjemců indikátorů zaměřených na tuto aktivitu.

V případě železničních tratí mimo TEN-T projekty zatím připraveny nejsou, pro dosažení cílových hodnot je nutná příprava a předložení dalších projektů.

Příjemci se zavázali rekonstruovat 285,7 km železničních tratí TEN-T a 66,7 km tratí mimo TEN-T. K 7. březnu 2012 bylo skutečně rekonstruováno 141,3 km železničních tratí TEN-T a 39,2 km tratí mimo TEN-T.

V druhé prioritě třetího cíle NSRR, zaměřené na **zlepšování životního prostředí**, evidujeme nevyvážené plnění sledovaných aktivit. Aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a na revitalizaci území převyšují stanovené cíle. Aktivity již v současné době naplnila stanovené cílové hodnoty, což je dle vyjádření řídicího orgánu způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílové hodnoty, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí. K 7. březnu 2012 se příjemci zavázali nově postavit či rekonstruovat 1 407,6 km kanalizačních řadů, revitalizovat 8 538,3 ha území a odstranit 1 044,9 tis. m² starých ekologických zátěží.

Naopak nízké plnění vykazují aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci ČOV, kde dosažená hodnota i závazek příjemců prozatím zaostávají za cíli stanovenými v OP Životní prostředí. Naplňování aktivity odpovídá nízkému finančnímu čerpání první prioritní osy OP Životní prostředí (finanční závazek je 26,4 % celkové alokace osy). Příjemci OP Životní prostředí se zavázali k podpoře 74 ČOV, z čehož 42 bylo skutečně podpořeno. S ohledem na dostupné prostředky v rámci této prioritní osy a na potenciál projektů se řídicímu orgánu jeví jako nereálné dosáhnout počtu 350 nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV.

Měsíční srovnání a další významné změny

Meziměsíčně zaznamenáváme zvýšení hodnot u téměř všech indikátorů priority životní prostředí. Významnější nárůst dosažené hodnoty vykazuje indikátor „Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů“, zde se dosažená hodnota zvýšila o 40,0 % cílové hodnoty⁵, tj. o 49,9 km. Další výrazný meziměsíční nárůst dosažené hodnoty zaznamenal indikátor „Plocha revitalizovaného území“, dosažená hodnota se zvýšila o 272,3 ha, což odpovídá 27,2 % cílové hodnoty.

---

⁵ Cílová hodnota byla vzhledem k dosahovaným výsledkům pravděpodobně velmi podhodnocena.

Cíl 4 „Vytváření rozvoje území“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, harmonický vývoj území a snižování existujících disparit a udržitelný rozvoj venkovských oblastí.

Cílem je odstraňování ekonomických rozdílů mezi regiony. Jde hlavně o posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti využitím ekonomických, sociálních a kulturních odlišností jednotlivých regionů České republiky.

Investice směřují do rozvoje regionů, měst a venkovských oblastí tak, aby bylo možné vytvořit kvalitní životní prostředí a příležitosti k práci ve všech regionech České republiky.

Základní komentář k plnění cíle

Cíl naplňují regionální OP, OP Praha–Konkurenceschopnost, OP Praha–Adaptabilita a z části jsou zde zahrnuty také aktivity podporované Integrovaným OP a OP Doprava.

Obecně lze konstatovat, že v rámci čtvrtého cíle NSRR OP dosahují cílových hodnot bez výrazných problémů, v rámci regionálních OP je však častým jevem přezávazkování některých aktivit.

Tab. 4 – Vybrané projektové indikátory cíle 4 „Vytváření rozvoje území“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet km	0,0	1 630,0	1 256,4	916,0
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet km	0,0	57,0	40,3	19,9
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	475,0	466,0	199,0
650100	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem (ROP)	Plocha v ha	0,0	412,5	555,1	410,5
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Plocha v m ²	0,0	656 600,0 ¹	766 825,1	548 943,2
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem	Plocha v m ²	0,0	192 000,0 ¹	372 791,7	331 803,8
331200	Počet regenerovaných bytů	Počet bytů	0,0	20 000,0	36 001,0	25 039,0
331300	Plocha revitalizovaného území v problémových sídlištích	Plocha v m ²	0,0	4 000 000,0	1 634 284,0	1 154 719,6
371000	Délka nově vybudovaného metra	Počet km	0,0	4,5	0,0	0,0
380200	Počet podpořených nově založených MSP v hl. m. Praze	Počet MSP	0,0	20,0	30,0	0,0
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek v hl. m. Praze	Počet km	0,0	2,5	7,8	4,3

Poznámka:

¹ Navýšení cílové hodnoty indikátoru z důvodu revize cílových hodnot indikátorů ze strany ROP JZ.

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

Plnění **čtvrtého cíle NSRR** je uspokojivé. Úspěšně jsou plněny především aktivity podporované regionálními OP zaměřené na revitalizaci a regeneraci území a objektů (městských i venkovských) a pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě. Závazky příjemců indikátorů se blíží nebo dosahují stanovených cílových hodnot. V souladu s finančním čerpáním jsou naplňovány indikátory sledující rekonstrukci silnic II. a III. třídy. Výstavba nových komunikací II. a III. třídy mírně zaostává.

Strukturální fondy přispěly v jednotlivých regionech k výstavbě či rekonstrukci 916,0 km silnic II. a III. třídy z celkového závazku 1 256,4 km těchto komunikací. Pro zkvalitnění veřejné dopravy bylo ze strukturálních fondů pořízeno 199 ekologických vozidel, celkový závazek příjemců je 466 těchto vozidel. Ve městech se příjemci zavázali regenerovat a revitalizovat 766,8 tis. m² objektů, ve venkovských oblastech 372,8 tis. m² objektů. K 7. březnu 2012 bylo skutečně regenerováno či revitalizováno 548,9 tis. m² objektů ve městech a 331,8 tis. m² objektů ve venkovských oblastech. Příjemci regionální OP se také zavázali regenerovat a revitalizovat 555,1 ha území, z čehož bylo skutečně regenerováno a revitalizováno 410,5 ha.

Pomaleji je prozatím naplňována aktivita revitalizace území Integrovaného OP, která je zaměřena na úpravy vedoucí ke zlepšení kvality života a bezpečnosti v problémových sídlištích. V současné chvíli jsou vykazovány nízké hodnoty závazku příjemců i dosažené hodnoty, to však odpovídá finančnímu plnění páté prioritní osy Integrovaného OP „Národní podpora územního rozvoje“ zaměřené na zlepšení fyzického prostředí pro bydlení, především formou podpory revitalizace problémových sídlišť i jednotlivých domů s cílem předejít výrazné sociální segregaci a polarizaci. V této aktivitě se předpokládá nárůst počtu projektů v rámci realizace IPRM. K 7. březnu 2012 bylo regenerováno a revitalizováno 1 154,7 tis. m² území z celkového závazku 1 634,3 tis. m² území v problémových sídlištích. Opačný trend zaznamenáváme v aktivitě zaměřené na regeneraci bytů, kdy bylo regenerováno 25,0 tis. bytů z celkového závazku 36,0 tis. bytů, závazek příjemců tedy převyšuje stanovené cíle.

Do čtvrtého cíle NSRR také spadá území hl. m. Prahy. Zde se dobře realizuje podpora malého a středního podnikání (MSP) stejně jako výstavba cyklostezek. Na druhé straně stále nebyl schválen projekt realizující výstavbu pražského metra, indikátor má tedy zatím nulové hodnoty.

Měsíční srovnání a další významné změny

V rámci čtvrtého cíle NSRR zaznamenáváme mírný nárůst hodnot většiny indikátorů s výjimkou indikátorů realizovaných v hl. m. Praze.

PRIORITA 3.1 „OCHRANA A ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ“

Stav životního prostředí v České republice

Stav životního prostředí v České republice v posledních deseti letech stagnuje. Budoucí vývoj životního prostředí může zaznamenat pozitivní i negativní výkyvy. Je ovlivněn řadou vnějších faktorů, proto není dokázána přímá souvislost mezi vývojem tlaků na životní prostředí a jeho stavem. Vlivem častých změn globální ekonomiky a klimatu kvalita životního prostředí v posledních letech více kolísá. Měrné zátěže životního prostředí (spotřeba energie, materiálů a produkce znečištění) na obyvatele a na jednotku HDP v České republice klesají, ale ve srovnání s průměrem zemí EU jsou nadprůměrné.⁶

Nadále nejvíce přetrvávají problémy s kvalitou ovzduší a nepříznivým stavem přírodních stanovišť. Velký vliv na ně mají klimatické a meteorologické podmínky, vytápění z lokálních zdrojů a doprava. Zhoršená kvalita ovzduší má negativní dopad na zdravotní stav obyvatel. I přesto v těchto podmínkách žije téměř polovina populace. Nejpostiženějšími regiony České republiky jsou Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj, hl. m. Praha a další lokality s inverzní polohou. Znečišťujícími látkami nejčastěji překračující přípustnou hranici jsou prašné částice velikostních frakcí PM₁₀ a PM_{2,5}, oxid uhelnatý a benzo(a)pyren.⁷

Zaměření priority „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“

Cílem priority NSRR „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ je zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení a zvýšení kvality životního prostředí a podpora úspor energií. Klíčové intervence této priority jsou zaměřeny na **zlepšování kvality ovzduší**, především na snížení expozice obyvatelstva imisemi a hlukem. Dále na **šetrné vodní hospodářství**, zvláště výstavba čistíren odpadních vod, vodovodů a kanalizace. Neméně důležitým je **zlepšení protipovodňové ochrany**.

Druhým cílem je **příspěvek ke snížení energetické náročnosti ekonomiky**, a to prostřednictvím zaváděním opatření, která významným způsobem sníží spotřebu energie, zvýší povědomí o potřebnosti energetického managementu a umožní jeho zavádění.

Prioritu „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ naplňuje OP Životní prostředí všemi svými prioritními osami. Ke snižování energetické náročnosti ekonomiky přispívá také OP Podnikání a inovace prostřednictvím třetí prioritní osy „Efektivní energie“.

⁶ „Zpráva o životním prostředí V ČR za rok 2009“, [on-line 2. 3. 2012], dostupná z:
[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zprava_o_zivotnim_prostredi_2009/\\$FILE/OEUPZP-Zprava_ZP_2009_CZ-20110131.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zprava_o_zivotnim_prostredi_2009/$FILE/OEUPZP-Zprava_ZP_2009_CZ-20110131.pdf)

⁷ „III. Zpráva o životním prostředí V ČR v roce 2010“, [on-line 2. 3. 2012], dostupná z:
[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_120111_zprava_o_ZP/\\$FILE/Zprava%20o%20ZP%20CR%202010.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_120111_zprava_o_ZP/$FILE/Zprava%20o%20ZP%20CR%202010.pdf)

Šetrné vodní hospodářství a zlepšení protipovodňové ochrany

Cílem oblasti „Šetrné vodní hospodářství a zlepšení protipovodňové ochrany“ je zlepšení stavu povrchových a podzemních vod, zlepšení kvality dodávek jakostní pitné vody pro obyvatelstvo a snižování rizika povodní.

První specifický cíl se zaměřuje na významné snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod a je realizován především prostřednictvím výstavby, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod. Druhým specifickým cílem je zabezpečení dodávek pitné vody v odpovídající jakosti rozšířením a rekonstrukcí úpraven vod, přivaděčů a rozvodných sítí. Poslední specifický cíl je zaměřen na snižování rizika povodní prostřednictvím zpracování map povodňových rizik a plánů jejich zvládnutí, rozšířením a zkvalitněním hlásného předpovědního a výstražného systému a realizací protipovodňových opatření v krajině přírodě blízkým způsobem, včetně budování a modernizace provozních informačních systémů.

První prioritní osa OP Životní prostředí „Zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snížení rizika povodní“ disponuje nejvyšší finanční alokací ze všech prioritních os, připadá na ni 40,4 % z celkové alokace OP, nejvíce pak na první oblast podpory „Snížení znečištění vod“ (30,3 % z celkové alokace OP). Finanční závazek osy k 7. březnu 2012 je 26,4 % alokace osy.

Tab. 5 – Vybrané projektové indikátory aktivity „Šetrné vodní hospodářství a zlepšení protipovodňové ochrany“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	74,0	42,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	1 407,6	1 048,6
230800	Počet rekonstruovaných a nových úpraven pitné vody	Počet	0,0	5,0	2,0	2,0
230900	Snížení vypouštěného znečištění v ukazateli CHSKCr	tuny za rok	0,0	5 000,0	9 003,2	1 795,8
232100	Počet povodňových orgánů (komisí) napojených na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní	Počet	0,0	120,0	106,0	88,0

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

V aktivitě zaměřené na zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snížení rizika povodní se příjemci zavázali nově postavit či rekonstruovat 1 407,6 km kanalizačních řadů, podpořit 74 ČOV a 2 úpravy pitné vody a napojit 106 povodňových orgánů (komisí) na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní.

Aktivity zaměřené na zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snížení rizika povodní vykazují nevyvážené plnění. Při finančním závazku 26,4 % alokace osy, evidujeme některé indikátory s nižší mírou plnění závazku příjemců, vyskytují se zde také indikátory silně přezávazkované. Mezi ně můžeme řadit aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a snížení vypouštěného

znečištění v ukazateli CHSKCr⁸. Aktivity již v současné době naplnily stanovené cílové hodnoty, což je dle vyjádření řídicího orgánu způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílových hodnot, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí.

Naopak nízké plnění vykazují aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci ČOV, kde dosažená hodnota i závazek příjemců prozatím zaostávají za cíli stanovenými v OP Životní prostředí. Naplňování aktivity částečně odráží nízké finanční čerpání oblasti podpory „Snížení znečištění vod“ (finanční závazek je na úrovni je 34,2 % celkové alokace oblasti podpory). S ohledem na dostupné prostředky v rámci této prioritní osy a na potenciál projektů se řídicímu orgánu jeví jako nereálné dosáhnout počtu 350 nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV. Celkový vývoj počtu ČOV v ČR je zaznamenán v tabulce 6. Z dostupných údajů zatím není patrné, jak velký příspěvek FS v této oblasti je.

Tab. 6 – Počet ČOV v letech 2007–2010 z toho počet podpořených z FS

Kód	Název indikátoru	2007	2008	2009	2010
-	Celkový počet ČOV v ČR ¹	2 065	2 091	2 158	2 188
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO (dosažená hodnota)	0	0	0	18

Poznámka: ¹ Údaj ČSÚ

Zdroj: ČSÚ, MSC2007

Oblasti podpory zaměřené na zvýšení jakosti pitné vody a omezování rizika povodní mají finanční závazek pouze na úrovni 0,6–6,1 % alokace oblastí podpory, přesto jsou aktivity úspěšně realizovány (závazky na úrovni 40,0–88,8 % cílových hodnot indikátorů). Při vyčerpání finanční alokace těchto oblastí pravděpodobně dojde k přeplnění cílových hodnot indikátorů.

Zlepšování kvality ovzduší

Zlepšení nebo udržení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší s důrazem na využití inovativních environmentálně šetrných způsobů výroby energie včetně energetických úspor je cílem druhé prioritní osy OP Životní prostředí „Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí“. Do této osy směřuje 12,9 % z celkové alokace OP. Současný stav finančního čerpání je velmi nízký, zázávkovaná finanční alokace odpovídá pouze 3,7 % celkové alokace osy.

⁸ Stanovení chemické spotřeby kyslíku dichromanem, <http://www.mzp.cz/ris/ais-ris-info-copy.nsf/6d13b004071d0140c12569e700154acb/dd02b6405c703f1ec1256a21004d2952?OpenDocument>

Tab. 7 – Vybrané projektové indikátory aktivity „Zlepšení kvality ovzduší“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
211800	Snížení emisí CO ₂	Tuny/rok	0,0	250 000,0	129 596,6	16 333,3
211700	Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM ₁₀	Počet procent	66,0	60,0	N/A ²	48,0 ¹
212300	Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	Počet kt/rok	468,0	434,0	N/A ²	384,0 ²

Poznámka:

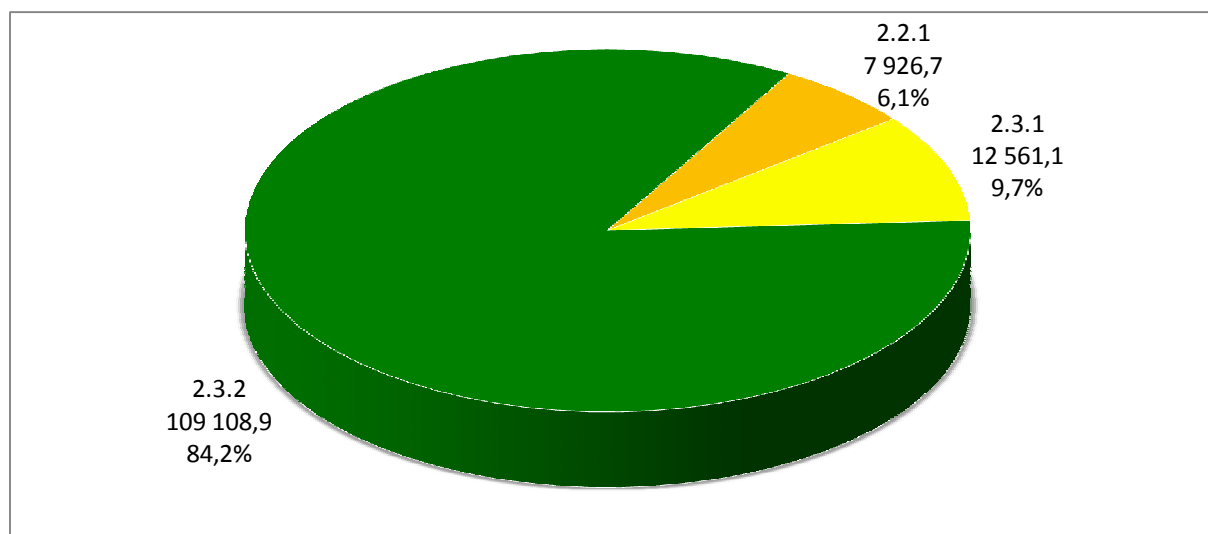
¹ Statistický indikátor sledovaný ČHMÚ, dosažená hodnota k 31. 12. 2010

² Statistické ukazatele nemají závazek příjemců

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Velmi nízké finanční plnění prioritní osy také odráží plnění hlavního indikátoru osy „Snížení emisí CO₂“, kde se na závazku indikátoru 129,6 tis. tun/rok, druhá prioritní osa OP Životní prostředí podílí pouze 6,1 %, tj. 7,9 tis. tun / rok (viz graf 1). Indikátor je naplňován především třetí prioritní osou „Udržitelné využívání zdrojů energie“.

Graf 1 – Podíl jednotlivých oblastí podpory OP ŽP na naplňování závazku indikátoru „Snížení emisí CO₂“ – celková závazek 129 596,6 tun/rok

Poznámka:

Oblasti podpory: 2.2.1 „Zlepšení kvality ovzduší“, 2.3.1 „Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny“, 2.3.2 „Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry“

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Ostatní hlavní indikátory v aktivitě zlepšování kvality ovzduší jsou statistickými indikátory vykazovanými ČHMÚ. Poslední dostupná aktualizace těchto hodnot je k 31. prosinci 2010. Tyto indikátory ovlivňuje mnoho dalších vlivů a strukturální fondy mají jen malý vliv na jejich hodnoty.

Indikátor „Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM₁₀“ vykazuje v porovnání s výchozí a cílovou hodnotou pozitivní trend, došlo k výraznějšímu snížení expozice obyvatelstva, než bylo plánováno. Avšak v posledních letech ČHMÚ eviduje nárůst hodnot, zejména v roce 2010 (viz tab. 8). Vzestup koncentrací PM₁₀ byl dán zejména opakovaným výskytem nepříznivých meteorologických a rozptylových podmínek v zimním období na začátku (leden a únor) i ke konci roku (říjen a prosinec). Nárůst koncentrací PM₁₀ byl v roce 2010 pravděpodobně způsoben i nejchladnější topnou

sezónou za posledních 10 let. Pozitivní vývoj je sledován u indikátoru „Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic“, na rozdíl od předešlého indikátoru zaznamenává mezi roky 2007–2010 neustálé snižování emisí.

Tab. 8 – Vývoj statistických indikátorů aktivity „Zlepšování kvality ovzduší“ v letech 2007–2010

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	2007	2008	2009	2010
211700	Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM ₁₀	Počet procent	66,0	60,0	32,0	15,0	18,0	48,0
212300	Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	Počet kt/rok	468,0	434,0	454,0	408,0	396,0	384,0

Zdroj: ČHMÚ

Snižování energetické náročnosti hospodářství

Na snižování energetické náročnosti hospodářství se zaměřuje především třetí prioritní osa OP Životní prostředí „Udržitelné využívání zdrojů energie“, na kterou připadá 13,7 % celkové alokace OP. Cílem osy je udržitelné využívání zdrojů energie, zejména obnovitelných zdrojů energie, a prosazování úspor energie, dlouhodobým cílem je zvýšení využití OZE při výrobě elektřiny a zejména tepla a vyšší využití odpadního tepla.

Druhou prioritní osou, která přispívá ke snižování energetické náročnosti hospodářství, je třetí prioritní osa OP Podnikání a inovace „Efektivní energie“, s 11,7 % celkové alokace OP. Cílem této prioritní osy je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Tab. 9 – Vybrané projektové indikátory aktivity „Snižování energetické náročnosti hospodářství“

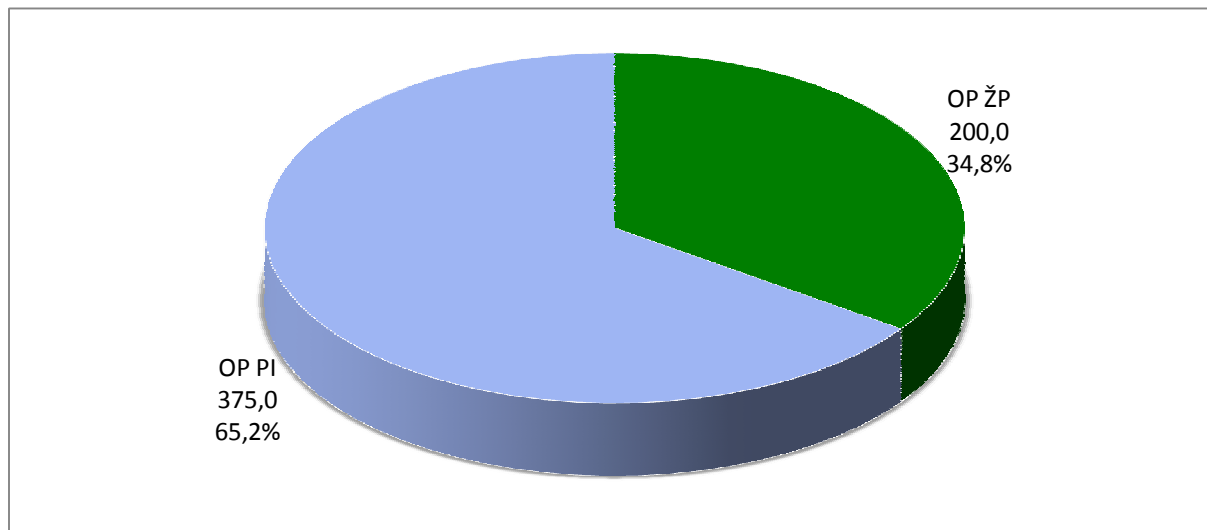
Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota	OP
361100	Výroba elektrické energie z obnovitelných zdrojů celkem	GWh/rok	0,0	1 100,0	788,9	135,7	OP PI
362100	Výroba tepla z obnovitelných zdrojů celkem	TJ/rok	0,0	1 200,0	1 835,1	70,2	OP PI
360300	Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů	Počet MW	0,0	575,0	240,2	44,0	OP ŽP OP PI
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 100 000,0	6 301 603,6	611 091,9	OP ŽP OP PI

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Zazávazkovaná finanční alokace třetí prioritní osy OP Životní prostředí odpovídá 48,0 % celkové alokace osy, u OP Podnikání a inovace 68,9 % alokace osy. Sledované indikátory jsou plněny v souladu s finančním čerpáním. Pouze u indikátoru „Výroba tepla z obnovitelných zdrojů celkem“ sledujeme přezávazkování.

Indikátory „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ a „Snížení spotřeby energie“ naplňují oba operační programy. Celková cílová hodnota indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ je 575 MW, cílovou hodnotu by měl z 65,2 % plnit OP Podnikání a inovace, z 34,8 % OP Životní prostředí.

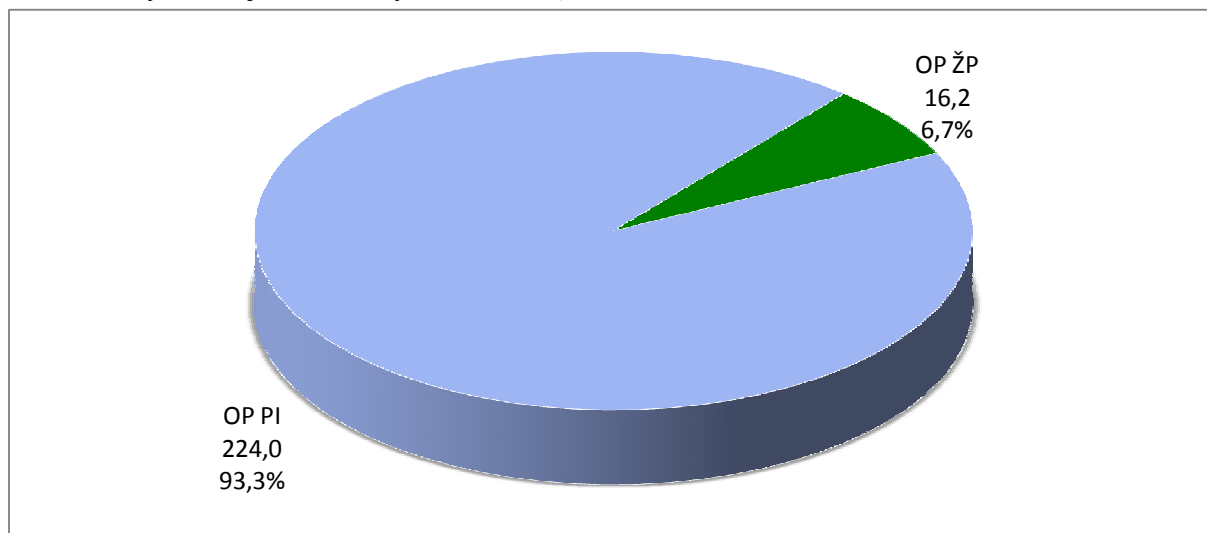
Graf 2 – Podíl OP PI a OP ŽP na cílové hodnotě indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celková cílová hodnota 575 MW

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Závazek příjemců OP Podnikání a inovace je 244,0 MW, což odpovídá 59,7 % cílové hodnoty (375,0 MW), plnění indikátoru je v souladu s finančním závazkem osy. Odlišný stav je u OP Životní prostředí, kde závazek 16,2 MW odpovídá pouze 8,1 % cílové hodnoty, plnění zaostává za finančním čerpáním. Je zřejmé, že k plnění indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ zatím přispívá hlavně třetí prioritní osa OP Podnikání a inovace, jak také ukazuje následující graf 3.

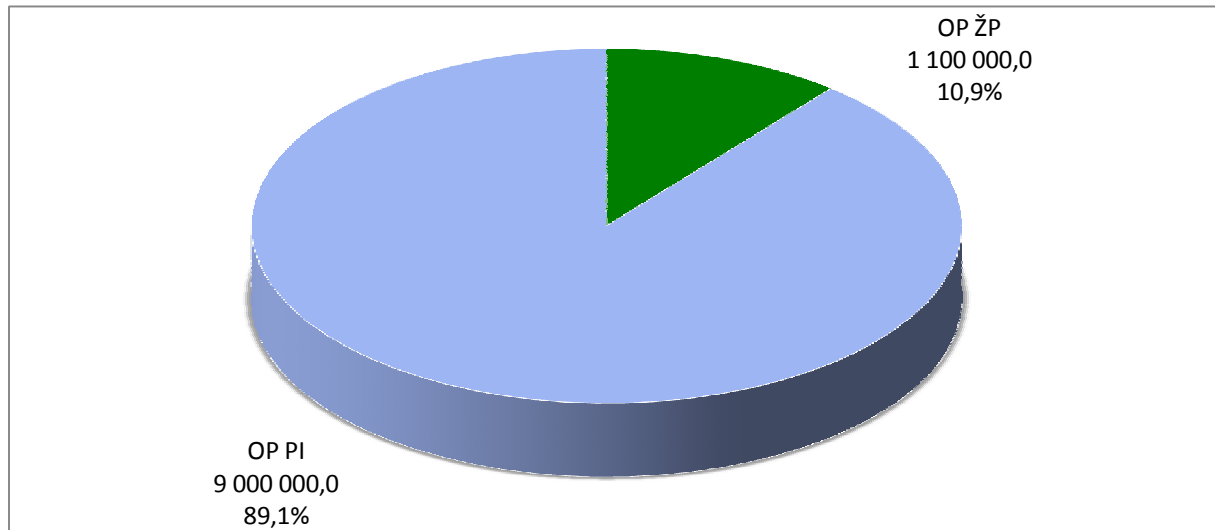
Graf 3 – Podíl OP PI a OP ŽP na závazku indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celkový závazek 240,2 MW

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Dalším indikátorem, k jehož plnění přispívají oba operační programy, je indikátor „Snížení spotřeby energie“. Celková cílová hodnota indikátoru je 10,1 mil. GJ/rok. OP Podnikání a inovace se zavázal EK k téměř 90 % cílové hodnoty, OP Životní prostředí má cílovou hodnotu indikátoru 1,1 mil. GJ/rok, tj. 10,9 %.

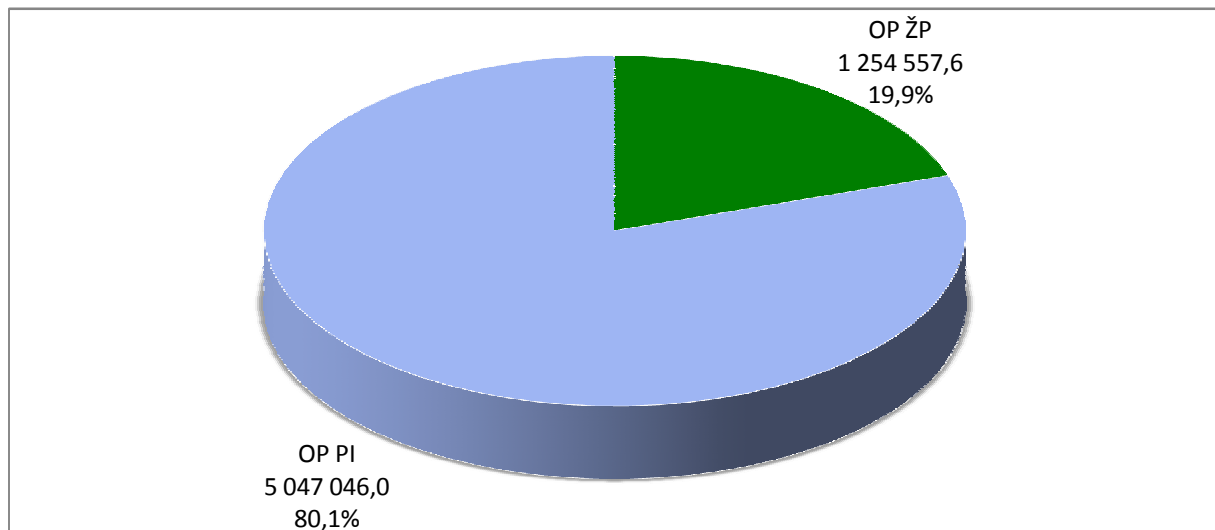
Graf 4 – Podíl OP PI a OP ŽP na cílové hodnotě indikátoru „Snížení spotřeby energie“ – celková cílová hodnota 10 100 000 GJ/rok

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Celkový závazek indikátoru „Snížení spotřeby energie“ je 6,3 mil. GJ/rok, což odpovídá 62,4 % cílové hodnoty. Rozložení závazku indikátoru mezi jednotlivé OP znázorňuje následující graf 5. Závazek příjemců OP Podnikání a inovace je 5,1 mil. GJ/rok, tento závazek odpovídá 56,1 % cílové hodnoty, tzn. plnění indikátoru se vyvíjí v souladu s finančním čerpáním. Plnění ze strany OP Životní prostředí je 1,3 mil. GJ/rok, indikátor je přeplňován, závazek odpovídá 114,1 % cílové hodnoty a je v předstihu před finančním čerpáním osy.

Graf 5 – Podíl OP PI a OP ŽP na závazku indikátoru „Snížení spotřeby energie“ – celková cílová hodnota 6 301 603,6 GJ/rok

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Zlepšování stavu přírodní krajiny

Základním problémem ochrany přírody a krajiny zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů a genů a také snížená ekologická stabilita krajiny. Nedoceněn je význam krajiny jako součásti kulturního dědictví a prostoru pro kvalitní život člověka.

K plnění tohoto cíle přispívá šestá prioritní osa OP Životní prostředí „Zlepšování stavu přírody a krajiny“. Na tuto osu připadá 12,2 % z celkové alokace OP. Finanční závazek osy k 7. březnu 2012 odpovídá 35,3 % celkové alokace osy

Tab. 10 - Vybrané projektové indikátory aktivity „Zlepšování stavu přírodní krajiny“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	8 538,3	2 558,8

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Hlavním indikátorem sledovaným v této oblasti je indikátor „Plocha revitalizovaného území“, který sleduje přírůstek plochy revitalizovaného území v hektarech, tzn. zakládání krajinné prvky / prvky ÚSES⁹, zvyšování zastoupení listnatých dřevin a jedle, území pro přirozený rozliv povodní, obnovené nebo zakládání mokřadní biotopy, vodní plocha zakládání nebo obnovených nádrží, plocha s realizovanými protierozními opatřeními, plocha zakládání a regenerované zeleně. Závazek indikátoru, revitalizovat 8,5 tis. ha území, vysoce převyšuje cílovou hodnotu. Také dosažená hodnota (2,6 tis. ha) již převyšuje hodnotu cílovou, což je způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílové hodnoty, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí.

Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží

Poslední významnou aktivitou, do které směřuje podpora ze SF je zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů a odstraňování starých ekologických zátěží. Aktivitu podporuje čtvrtá prioritní osa OP Životní prostředí „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží“, jejímiž specifickými cíli jsou: snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu, maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů, minimalizace negativních vlivů na zdraví lidí a životní prostředí při nakládání s odpady a odstraňování závažných starých ekologických zátěží. Alokace připadající na tuto osu odpovídá 15,8 % celkové alokace OP a k 7. březnu 2012 zde byla vydána Rozhodnutí ve výši 32,3 % celkové alokace osy.

⁹ Územní systém ekologické stability.

Tab. 11 - Vybrané projektové indikátory aktivity „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000,0	1 044 941,0	656 586,0
220300	Podíl recyklovaných odpadů	%	61,00	75,00	N/A ²	70,7 ¹
220400	Objem komunálního odpadu (produkce)	Tis. t/rok	4 000,00	5 000,00	N/A ²	5 362,0 ²
220800	Podíl využitého komunálního odpadu	%	29,50	50,00	N/A ²	33,2 ²

Poznámka:

¹ Statistický indikátor sledovaný ISOH, dosažená hodnota k 31. 12. 2010.

² Statistické ukazatele nemají závazek příjemců

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Ze sledovaných indikátorů je zřejmé, že plnění cílů je nad očekávání a předchází finanční čerpání. Příjemci se zavázali odstranit 1,1 mil. m² ploch starých ekologických zátěží, závazek indikátoru dosahuje cílové hodnoty. Již odstraněno bylo 656,7 tis. m² ploch starých ekologických zátěží.

Problematika produkce a využívání odpadů je sledována pouze statistickými indikátory. Evidujeme zde pozitivní vývoj ve smyslu, že se dosažené hodnoty přibližují svým cílům. Pokud se však podíváme na vývoj v uplynulých letech (viz tab. 12), je zřejmé, že produkce komunálního odpadu roste rychleji, než je požadováno. Na konci roku 2010 byla produkce o 7 % vyšší, než je plánovaný stav indikátoru pro rok 2015. Celková evidovaná produkce komunálního odpadu v ČR v přepočtu na jednoho obyvatele a rok patří k nejnižším v Evropě, tento problém se zatím nedaří účinně řešit.

Tab. 12 – Vývoj statistických indikátorů v oblasti odpadového hospodářství v letech 2007–2010

Kód	Název indikátoru	2007	2008	2009	2010
220300	Podíl recyklovaných odpadů	78,7	83,1	72,5	70,7
220400	Objem komunálního odpadu (produkce)	4000,0	4402,0	5324,0	5362,0
220800	Podíl využitého komunálního odpadu	30,7	33,7	28,7	33,2

Zdroj: ISOH

Indikátor zaznamenávající podíl využitého komunálního odpadu také nevykazuje příliš příznivý trend. Hodnoty meziročně kolísají a dosažení cílů je zatím velmi vzdálené.

Nejpozitivnější vývoj sledujeme u indikátoru „Podíl recyklovaných odpadů“, kde sice v posledních letech dosažená hodnota zaznamenala pokles, avšak odpovídá 94,3 % cílové hodnoty. Zde by mohl být ohrožující další pokles podílu recyklovaných odpadů, kdy by se dosažená hodnota opět začala přibližovat hodnotě výchozí.

POUŽITÉ POJMY

Výchozí hodnota indikátoru

Hodnota indikátoru naměřená před začátkem realizace projektu / programu. Hodnota se během realizace projektu / programu nemění. Výchozí hodnota indikátoru je zohledněna v rámci dosažené hodnoty. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty (výchozí, cílové a dosažené) společně. U statistických indikátorů může dojít ke změně výchozí hodnoty v případě, že se změní metodika jejich výpočtu a zpětně jsou dopočítávány časové řady.

Cílová hodnota indikátoru

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se řídicí orgán OP zavázal vůči Evropské komisi v programovém dokumentu. Cílová hodnota může být dosažena až po ukončení realizace programu, tzn. datum cílové hodnoty se nemusí rovnat datu předpokládaného ukončení realizace programu. Cílová hodnota může být naplňována i v době udržitelnosti. V rámci cílové hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru.

Závazek příjemce

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se příjemce zavázal realizací projektu vůči řídicímu orgánu v Rozhodnutí / Smlouvě o poskytnutí dotace. V případě, že závazek silně překračuje cílové hodnoty stanovené v programovém dokumentu, mluvíme o tzv. přezávazkování indikátoru.

Dosažená hodnota indikátoru

Hodnota průběžného naplnění indikátoru a datum, kdy byla hodnota indikátoru dosažena. Dosažená hodnota je sledována pomocí monitorovacích zpráv, které pravidelně předkládají příjemci řídicímu orgánu OP / zprostředkujícímu subjektu. Dosažená hodnota je kumulativní údaj od začátku realizace projektu nebo přírůstkový údaj dle povahy indikátoru a jeho definice. Například:

- indikátory vztažené ke konkrétnímu období, např. „Počet proškolených osob v novém systému výuky za rok“
- podílové indikátory, např. „Změna počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí (%)“
- statistické indikátory.

V rámci dosažené hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty společně (výchozí, cílová a dosažená).

VĚCNÝ POKROK VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ NSRR

AKTUALITA MĚSÍCE:
HODNOCENÍ PRIORITY 3.1
“Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí”

ÚNOR 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 27. března 2012

Zpracovala Ing. Martina Honců

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	4
HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR	5
Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“	5
Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“	8
Cíl 3 „Atraktivní prostředí“	10
Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“	12
PRIORITA 3.1 „OCHRANA A ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ“	14
POUŽITÉ POJMY	23

ÚVOD

Cílem této kapitoly je poskytnout informaci o věcném naplňování strategických cílů Národního strategického referenčního rámce (NSRR). Součástí je také podrobnější analýza jedné z priorit NSRR, aktuálně priority 3.1 „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“.

Kapitola se zaměřuje na vyhodnocení věcného naplňování cílů NSRR. Každému cíli NSRR je věnována jedna kapitola, která obsahuje obecné informace o konkrétním cíli a k čemu daný cíl přispívá. Dále je popsáno, které operační programy a jakým způsobem přispívají k plnění daného cíle NSRR. Další část kapitoly je věnována konkrétním vybraným indikátorům pro daný cíl a komentáři jejich plnění, zvláště pak v případě určitých problémů, jako je nenaplňování cílových hodnot nebo na druhou stranu přezávazkování / přeplňování indikátorů. Závěr kapitoly je věnován měsíčnímu srovnání a dalším významným změnám.

HODNOCENÍ CÍLŮ NSRR

Cíl 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu konkurenceschopného podnikatelského sektoru, podporu kapacit pro výzkum a vývoj, udržitelný cestovní ruch a využití potenciálu kulturního dědictví.

Cílem je posílit konkurenceschopnost podnikatelského sektoru v České republice zvyšováním jeho produktivity. Zároveň jde o urychlení udržitelného hospodářského vývoje pomocí inovací a strukturálních změn v české ekonomice.

Výsledkem má být zdravá ekonomika, která je základem pro udržitelný hospodářský růst. Pomoc EU směřuje na zvýšení motivace k podnikání a rozvoje podnikatelské infrastruktury.

Základní komentář k plnění cíle

K plnění cíle přispívají svými aktivitami především OP Podnikání a inovace a OP Výzkum a vývoj pro inovace. Aktivity v oblasti cestovního ruchu podporuje Integrovaný OP a regionální OP.

Stav věcného plnění prvního cíle NSRR je uspokojivý. OP Podnikání a inovace v plnění některých indikátorů mírně zaostává za finančním čerpáním, což však vychází z povahy OP Podnikání a inovace. Aktivity tohoto OP jsou realizovány zejména pomocí finančních nástrojů, jejichž věcné plnění je obtížně sledovatelné, navíc mnohé aktivity jsou dlouhodobého charakteru, tzn. výsledky bude možné sledovat až v době udržitelnosti. OP Výzkum a vývoj pro inovace i přes zpoždění v počátku realizace oproti ostatním OP vykazuje časté přezávazkování indikátorů. U regionálních OP pak v současné době evidujeme dosahování cílových hodnot, často se zde vyskytuje přezávazkování.

Tab. 1 – Vybrané projektové indikátory cíle 1 „Konkurenceschopná česká ekonomika“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	30 828,0	16 392,8 ¹	10 737,3
110300	Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV - celkem	Počet míst	0,0	2 500,0	4 566,4	444,6
110100	Počet podpořených projektů v oblasti výzkumu a technologický vývoj (RTD), inovace	Počet projektů	0,0	1 750,0	1 265,0	524,0
110200	Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi	Počet projektů	0,0	225,0	91,0	13,0
380100	Počet projektů na podporu MSP	Počet projektů	0,0	11 600,0	4 887,0 ¹	3 784,0
380611	Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Počet procent	0,0	30,0	N/A ²	26,7
110815	Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra	Počet studentů	0,0	900,0	5 471,0	79,0
110700	Počet center excelence	Počet	0,0	5,0	8,0	0,0
111100	Počet fungujících regionálních VaV center	Počet center	0,0	20,0	38,0	0,0

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
520212	Počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu	Počet míst	0,0	1 828,0	2 515,4	981,7
610112	Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	Počet km	0,0	692,0	798,8	411,8
632200	Počet zrekonstruovaných památkových objektů	Počet objektů	0,0	132,0	207,0	114,0

Poznámka:

¹ Nejedná se o úplný údaj, OP PI u některých indikátorů nevyžaduje stanovení závazných cílů, proto může být hodnota ukazatele ve skutečnosti vyšší.

² U indikátorů s měrnou jednotkou „počet procent“ není závazek příjemců stanovován.

Zdroj: MSC2007 – 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci prvního cíle NSRR se k 7. březnu 2012 zavázali vytvořit 16 393 pracovních míst v podnicích, které se zaměřují na inovace, výzkum a vývoj a rozvoj cestovního ruchu, z čehož bylo 10 737 nových pracovních míst skutečně vytvořeno.

Jednou z hlavních aktivit prvního cíle NSRR je **zvyšování konkurenceschopnosti českých podniků**. Tuto aktivitu podporuje především OP Podnikání a inovace. Věcné plnění indikátorů OP Podnikání a inovace mírně zaostává za finančním čerpáním. Tato skutečnost částečně vyplývá z povahy OP a podpory části aktivit prostřednictvím finančních nástrojů, kde je sledování věcného plnění komplikované¹. Dalším důvodem je dlouhodobost některých projektů OP Podnikání a inovace, jejichž výsledky se promítnou až v době udržitelnosti.

S přispěním peněz z EU bylo prozatím podpořeno 3 784 projektů na podporu MSP. Každý projekt znamená podporu jednoho MSP, od počátku programového období bylo tedy podpořeno 3 784 malých a středních podniků z celkového závazku 4 887 firem. Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem je 26,7 %, tato hodnota vyjadřuje, o kolik procent se podpořeným podnikům podařilo zvýšit přidanou hodnotu své výroby díky zavedení efektivnějších technologií (strojů pro výrobu, ICT vybavení, vyvinutí vlastních ICT řešení).

Druhou aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **rozvoj kapacit výzkumu a vývoje pro posílení inovací**. Aktivita je naplňována především OP Výzkum a vývoj pro inovace. Závazky příjemců ukazují, že by v oblasti výzkumu a vývoje mělo být vytvořeno 4 566 pracovních míst v 38 regionálních VaV center a 8 centrech excelence, vybudovanou infrastrukturu by mělo využívat 5 471 studentů všech stupňů.

I když je realizace projektů podporujících výzkum a vývoj teprve ve svém počátku, z dostupných dat je možné říci, že se předpokládá překročení nastavených cílových hodnot v této prioritě.

Poslední aktivitou podporovanou prvním cílem NSRR je **vyvážený rozvoj cestovního ruchu**, aktivita je realizována Integrovaným OP a regionálními OP. Vybrané indikátory této aktivity mají závazky příjemců vyšší, než jsou stanovené cílové hodnoty, tzn. jsou přezávazkované. Řídící orgány

¹ Realizace finančních nástrojů má svá specifika, z centrální úrovně MMR-NOK sleduje poskytnutí prostředků OP Podnikání a inovace do příslušných obrátkových fondů, nikoli jednotlivým podnikatelům.

regionálních OP předložily EK v roce 2011 revize programových dokumentů, včetně revize cílových hodnot indikátorů, ty se začínají promítat do snížení míry přezávazkování indikátorů².

Schválené projekty by měly vybudovat či rekonstruovat celkem 798,8 km cyklostezek a cyklotras. Doposud bylo postaveno či zrekonstruováno 411,8 km cyklostezek a cyklotras. K 7. březnu 2012 bylo také zrekonstruováno 114 z celkového počtu 207 památkových objektů, které se příjemci zavázali zrekonstruovat.

Měsíční srovnání a další významné změny

Mírný meziměsíční nárůst závazku příjemců i dosažené hodnoty zaznamenáváme téměř u všech indikátorů aktivit.

Výraznější meziměsíční nárůst zaznamenáváme u indikátorů druhé priority tohoto cíle zaměřené na podporu kapacit VaV, kde se zvýšil závazek indikátoru „Počet nově vytvořených pracovních míst, zaměstnanci VaV – celkem“ o 449 pracovních míst, tj. o 18 % cílové hodnoty, a závazek indikátoru „Počet studentů všech stupňů, kteří využívají vybudovanou infrastrukturu / zapojených do činnosti centra“ o 28 % cílové hodnoty, což odpovídá 252 studentům.

---

² Revidované cílové hodnoty byly zadány do MSC2007 se strany všech regionálních OP.

Cíl 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na podporu tzv. „měkkých projektů“, jejichž cílem je zajistit kvalifikovanou, flexibilní pracovní sílu, společnost soustavně zvyšující svůj vzdělanostní potenciál a v neposlední řadě efektivní systém veřejné správy a služeb.

Cílem je podpořit rozvoj vnitřně různorodé sociálně citlivé a soudržné společnosti a přispět ke zvyšování kvality života obyvatel. Zároveň jde o vytvoření moderního vzdělávacího systému, který přispěje k rozvoji znalostní ekonomiky a stane se zdrojem efektivity a flexibility trhu práce České republiky. V rámci tohoto cíle jsou podporovány aktivní nástroje zajišťující včasnou identifikaci potřeb v oblasti vzdělávání a posilující spolupráci mezi vzdělávacími a výzkumnými institucemi.

Základní komentář k plnění cíle

Na realizaci aktivit druhého cíle NSRR se v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti podílí především programy spolufinancované z ESF, tj. OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Praha–Adaptabilita. Aktivity v oblasti veřejné správy podporuje Integrovaný OP.

V rámci druhého cíle NSRR lze konstatovat, že naplňování cílů je uspokojivé. U některých aktivit registrujeme nižší plnění či naopak jejich přezávazkování. Přepřehování cílových hodnot indikátorů je častým jevem u programů spolufinancovaných z ESF, především v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Opačný problém (nedosahování cílů) pak mají některé indikátory Integrovaného OP, kde je tento stav věcného plnění odrazem nízkého finančního čerpání.

Tab. 2 – Vybrané projektové indikátory cíle 2 „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
074100	Počet podpořených osob - celkem	Počet osob	0,0	1 659 220,0	3 176 789,0	2 090 365,0
074600	Počet úspěšně podpořených osob	Počet osob	0,0	769 599,0 ¹	653 516,0	312 065,0
074613	Počet úspěšných absolventů kurzů - celkem	Počet osob	0,0	733 000,0	1 750 988,0	621 872,9
074155	Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem	Počet studentů	0,0	126 500,0	838 893,0	260 376,0
070100	Počet nově vytvořených pracovních míst - celkem	Počet míst	0,0	33 000,0	39 839,2	40 980,8
080712	Počet dostupných programů prevence pro obyvatele	Počet	0,0	45,0	45,0	19,0
075712	Počet nových sociálních služeb a aktivit	Počet	0,0	50,0	20,0	3,0
150105	Počet kontaktních míst veřejné správy (Czech POINT)	Počet	1 300,0	6 244,0	6 572,0	6 557,0
382130	Počet podpořených projektů poradenských služeb pro rozvoj podnikání	Počet projektů	0,0	600,0	375,0	168,0

Poznámka:

¹ Snížení cílové hodnoty indikátoru z důvodu revize cílových hodnot indikátorů ze strany OP VK.

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

Příjemci **druhého cíle NSRR** se celkem zavázali podpořit 3,2 mil. osob, z toho 838,9 tis. osob v počátečním vzdělávání. Příjemci jednotlivých OP vykazovali, že aktivitami druhého cíle NSRR již bylo podpořeno, tj. vzdělávacího nebo rekvalifikačního kurzu, stáže, odborné konzultace, školení či odborné praxe se zúčastnilo 2,1 mil. osob, z toho 260,4 tis. studentů v počátečním vzdělávání. Dále se příjemci zavázali vytvořit 39,8 tis. nových pracovních míst, skutečně bylo vytvořeno 41,0 tis. pracovních míst. V rámci prevence pro obyvatele bylo realizováno 19 programů³ z celkového závazku 45 programů prevence.

Indikátory, které jsou využívány programy spolufinancovanými z ESF, jsou v současné době přepřelňovány. Jedná se například o indikátory sledující počet podpořených osob, počet podpořených osob v počátečním vzdělávání a počet úspěšných absolventů kurzů.

V rámci plnění tohoto cíle lze však také zaznamenat indikátory, jejichž závazky vykazují nižší plnění. Jedná se především o některé indikátory Integrovaného OP. Tento stav věcného pokroku je důsledkem nízkého finančního čerpání daných oblastí podpory tohoto OP. Mezi rizikové oblasti můžeme zahrnout především oblast sociální, kde je v současné době pomalé finanční čerpání (míra finančního závazku oblasti podpory „Služby v oblasti sociální integrace“ je pouze 14,1 % celkové alokace oblasti podpory), což se také odráží v nízkém plnění indikátoru „Počet nových sociálních služeb a aktivit“. V současné době v Integrovaném OP probíhají kontinuální výzvy a dochází ke schvalování nových projektů v této oblasti., lze tedy předpokládat navýšení závazků indikátorů.

Tento cíl je také zaměřen na efektivní systém veřejné správy a služeb, který je podporovaný aktivitami Integrovaného OP. Strukturální fondy podpořily 5 257 kontaktních míst veřejné správy (tzv. Czech POINT), tato aktivita naplnila své cíle a byla ukončena.

Měsíční srovnání a další významné změny

V OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost došlo v rámci revize programového dokumentu k výraznému snížení cílové hodnoty indikátorů „Počet úspěšně podpořených osob o 1,5 mil. osob.

Meziměsíční nárůst zaznamenáváme u téměř všech indikátorů druhého cíle NSRR. Výraznější meziměsíční nárůst vykazuje indikátor „Počet podpořených osob v počátečním vzdělávání - studentů celkem“, navýšení dosažené hodnoty o 24,7 tis. osob, což odpovídá 19,1 % cílové hodnoty⁴.

Poměrně velký nárůst závazku indikátoru zaznamenal indikátor „Počet nových sociálních služeb a aktivit“, kde došlo k navýšení závazku o 7 nových sociálních služeb a aktivit, což odpovídá nárůstu o 14 % cílové hodnoty.

---

³ Indikátor „Počet dostupných programů prevence pro obyvatele“ vyjadřuje počet programů prevence zdravotních rizik obyvatelstva, prevence sociálního vyloučení osob znevýhodněných jejich zdravotním stavem nebo věkem a programů zaměřených na prosazení zdravého životního stylu v rámci dostupnosti pro celou populaci ČR i také pro specifické ohrožené cílové skupiny (děti, mládež, pacienti po specifických nemocích apod.).

Cíl 3 „Atraktivní prostředí“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na zlepšování životního prostředí, rozvoj environmentální infrastruktury a dopravní dostupnosti území.

Cílem je zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení kvality životního prostředí a podpora úspor energie. Zároveň je posilována dopravní dostupnost a dopravní obslužnost při zmírnění dopadu dopravy na životní prostředí.

Tyto investice mají dopad na zkvalitnění životního prostředí pro obyvatele České republiky. V rámci naplňování tohoto cíle dochází ke zvýšení standardu českých silnic a železnic na evropskou úroveň.

Základní komentář k plnění cíle

Tento cíl je naplňován aktivitami financovanými z OP Životní prostředí a OP Doprava.

Plnění aktivit třetího cíle NSRR je uspokojivé. OP Doprava je naplňován v souladu se stanovenými cíli. V OP Životní prostředí evidujeme aktivity, které jsou plněny dobře, ale i aktivity zaostávající, což odráží nízký stav čerpání finančních prostředků v rámci některých oblastí podpory OP Životní prostředí. Oba OP jsou realizovány částečně velkými projekty, které v případě jejich realizace významně přispějí k naplnění cíle NSRR „Atraktivní prostředí“.

Tab. 3 – Vybrané projektové indikátory cíle 3 „Atraktivní prostředí“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	74,0	42,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	1 407,6	1 048,6
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	8 538,3	2 558,8
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000,0	1 044 941,0	656 586,0
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 100 000,0	6 301 603,6	611 091,9
370200	Délka nových silnic - celkem	Počet km	0,0	168,3	262,1	81,0
370300	Délka nových dálnic a rychlostních silnic a silnic I. třídy - TEN-T	Počet km	0,0	120,0	132,9	0,0
370701	Délka rekonstruovaných železničních tratí TEN-T	Počet km	0,0	348,0	285,7	141,3
370703	Délka rekonstruovaných železničních tratí mimo TEN-T	Počet km	0,0	105,2	66,7	39,2

Poznámka:

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

První z priorit třetího strategického cíle NSRR je **zlepšení dopravní dostupnosti**. K 7. březnu 2012 strukturální fondy a Fond soudržnosti umožnily z OP Doprava stavbu 81,0 km nových dálnic, silnic I. třídy a rychlostních silnic z celkem zazávazkovaných 262,1 km nových silnic. V případě silničních projektů evidujeme závazky nad rámec cílových hodnot, což však odráží také stav finančního čerpání.

V prioritních osách zaměřených na výstavbu a modernizaci silniční sítě je jeden projekt ve schvalovacím procesu. V nejbližší době nedojde k výraznému navýšení závazku příjemců. Navýšení dosažených hodnot indikátorů lze předpokládat s předkládáním průběžných monitorovacích zpráv (příp. závěrečných) v půlročních intervalech.

Aktivita zaměřená na modernizaci železničních tratí eviduje tempo věcného plnění v souladu s finančním čerpáním. V rámci prioritní osy zaměřené na železniční tratě TEN-T je několik projektů před vydáním Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Lze tedy předpokládat navýšování jak dosažených hodnot, tak i závazků příjemců indikátorů zaměřených na tuto aktivitu.

V případě železničních tratí mimo TEN-T projekty zatím připraveny nejsou, pro dosažení cílových hodnot je nutná příprava a předložení dalších projektů.

Příjemci se zavázali rekonstruovat 285,7 km železničních tratí TEN-T a 66,7 km tratí mimo TEN-T. K 7. březnu 2012 bylo skutečně rekonstruováno 141,3 km železničních tratí TEN-T a 39,2 km tratí mimo TEN-T.

V druhé prioritě třetího cíle NSRR, zaměřené na **zlepšování životního prostředí**, evidujeme nevyvážené plnění sledovaných aktivit. Aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a na revitalizaci území převyšují stanovené cíle. Aktivity již v současné době naplnila stanovené cílové hodnoty, což je dle vyjádření řídicího orgánu způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílové hodnoty, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí. K 7. březnu 2012 se příjemci zavázali nově postavit či rekonstruovat 1 407,6 km kanalizačních řadů, revitalizovat 8 538,3 ha území a odstranit 1 044,9 tis. m² starých ekologických zátěží.

Naopak nízké plnění vykazují aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci ČOV, kde dosažená hodnota i závazek příjemců prozatím zaostávají za cíli stanovenými v OP Životní prostředí. Naplňování aktivity odpovídá nízkému finančnímu čerpání první prioritní osy OP Životní prostředí (finanční závazek je 26,4 % celkové alokace osy). Příjemci OP Životní prostředí se zavázali k podpoře 74 ČOV, z čehož 42 bylo skutečně podpořeno. S ohledem na dostupné prostředky v rámci této prioritní osy a na potenciál projektů se řídicímu orgánu jeví jako nereálné dosáhnout počtu 350 nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV.

Měsíční srovnání a další významné změny

Meziměsíčně zaznamenáváme zvýšení hodnot u téměř všech indikátorů priority životní prostředí. Významnější nárůst dosažené hodnoty vykazuje indikátor „Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů“, zde se dosažená hodnota zvýšila o 40,0 % cílové hodnoty⁵, tj. o 49,9 km. Další výrazný meziměsíční nárůst dosažené hodnoty zaznamenal indikátor „Plocha revitalizovaného území“, dosažená hodnota se zvýšila o 272,3 ha, což odpovídá 27,2 % cílové hodnoty.

---

⁵ Cílová hodnota byla vzhledem k dosahovaným výsledkům pravděpodobně velmi podhodnocena.

Cíl 4 „Vyvážený rozvoj území“

Zaměření cíle

Cíl je zaměřen na stimulaci rozvojového potenciálu regionů, posilování role měst jako center růstu a rozvoje regionů, řešení jejich vnitřních problémů, harmonický vývoj území a snižování existujících disparit a udržitelný rozvoj venkovských oblastí.

Cílem je odstraňování ekonomických rozdílů mezi regiony. Jde hlavně o posílení ekonomického růstu a růstu zaměstnanosti využitím ekonomických, sociálních a kulturních odlišností jednotlivých regionů České republiky.

Investice směřují do rozvoje regionů, měst a venkovských oblastí tak, aby bylo možné vytvořit kvalitní životní prostředí a příležitosti k práci ve všech regionech České republiky.

Základní komentář k plnění cíle

Cíl naplňují regionální OP, OP Praha–Konkurenceschopnost, OP Praha–Adaptabilita a z části jsou zde zahrnuty také aktivity podporované Integrovaným OP a OP Doprava.

Obecně lze konstatovat, že v rámci čtvrtého cíle NSRR OP dosahují cílových hodnot bez výrazných problémů, v rámci regionálních OP je však častým jevem přezávazkování některých aktivit.

Tab. 4 – Vybrané projektové indikátory cíle 4 „Vyvážený rozvoj území“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
610100	Délka nových a rekonstruovaných silnic II. a III. třídy celkem	Počet km	0,0	1 630,0	1 256,4	916,0
610101	Délka nových silnic II. a III. třídy	Počet km	0,0	57,0	40,3	19,9
610241	Počet nově pořízených ekologických vozidel ve veřejné dopravě	Počet vozidel	0,0	475,0	466,0	199,0
650100	Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem (ROP)	Plocha v ha	0,0	412,5	555,1	410,5
651100	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve městech celkem	Plocha v m ²	0,0	656 600,0 ¹	766 825,1	548 943,2
651500	Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech celkem	Plocha v m ²	0,0	192 000,0 ¹	372 791,7	331 803,8
331200	Počet regenerovaných bytů	Počet bytů	0,0	20 000,0	36 001,0	25 039,0
331300	Plocha revitalizovaného území v problémových sídlištích	Plocha v m ²	0,0	4 000 000,0	1 634 284,0	1 154 719,6
371000	Délka nově vybudovaného metra	Počet km	0,0	4,5	0,0	0,0
380200	Počet podpořených nově založených MSP v hl. m. Praze	Počet MSP	0,0	20,0	30,0	0,0
610111	Délka nově vybudovaných cyklostezek v hl. m. Praze	Počet km	0,0	2,5	7,8	4,3

Poznámka:

¹ Navýšení cílové hodnoty indikátoru z důvodu revize cílových hodnot indikátorů ze strany ROP JZ.

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Detailní popis cíle

Plnění **čtvrtého cíle NSRR** je uspokojivé. Úspěšně jsou plněny především aktivity podporované regionálními OP zaměřené na revitalizaci a regeneraci území a objektů (městských i venkovských) a pořízení ekologických vozidel ve veřejné dopravě. Závazky příjemců indikátorů se blíží nebo dosahují stanovených cílových hodnot. V souladu s finančním čerpáním jsou naplňovány indikátory sledující rekonstrukci silnic II. a III. třídy. Výstavba nových komunikací II. a III. třídy mírně zaostává.

Strukturální fondy přispěly v jednotlivých regionech k výstavbě či rekonstrukci 916,0 km silnic II. a III. třídy z celkového závazku 1 256,4 km těchto komunikací. Pro zkvalitnění veřejné dopravy bylo ze strukturálních fondů pořízeno 199 ekologických vozidel, celkový závazek příjemců je 466 těchto vozidel. Ve městech se příjemci zavázali regenerovat a revitalizovat 766,8 tis. m² objektů, ve venkovských oblastech 372,8 tis. m² objektů. K 7. březnu 2012 bylo skutečně regenerováno či revitalizováno 548,9 tis. m² objektů ve městech a 331,8 tis. m² objektů ve venkovských oblastech. Příjemci regionální OP se také zavázali regenerovat a revitalizovat 555,1 ha území, z čehož bylo skutečně regenerováno a revitalizováno 410,5 ha.

Pomaleji je prozatím naplňována aktivita revitalizace území Integrovaného OP, která je zaměřena na úpravy vedoucí ke zlepšení kvality života a bezpečnosti v problémových sídlištích. V současné chvíli jsou vykazovány nízké hodnoty závazku příjemců i dosažené hodnoty, to však odpovídá finančnímu plnění páté prioritní osy Integrovaného OP „Národní podpora územního rozvoje“ zaměřené na zlepšení fyzického prostředí pro bydlení, především formou podpory revitalizace problémových sídlišť i jednotlivých domů s cílem předejít výrazné sociální segregaci a polarizaci. V této aktivitě se předpokládá nárůst počtu projektů v rámci realizace IPRM. K 7. březnu 2012 bylo regenerováno a revitalizováno 1 154,7 tis. m² území z celkového závazku 1 634,3 tis. m² území v problémových sídlištích. Opačný trend zaznamenáváme v aktivitě zaměřené na regeneraci bytů, kdy bylo regenerováno 25,0 tis. bytů z celkového závazku 36,0 tis. bytů, závazek příjemců tedy převyšuje stanovené cíle.

Do čtvrtého cíle NSRR také spadá území hl. m. Prahy. Zde se dobře realizuje podpora malého a středního podnikání (MSP) stejně jako výstavba cyklostezek. Na druhé straně stále nebyl schválen projekt realizující výstavbu pražského metra, indikátor má tedy zatím nulové hodnoty.

Měsíční srovnání a další významné změny

V rámci čtvrtého cíle NSRR zaznamenáváme mírný nárůst hodnot většiny indikátorů s výjimkou indikátorů realizovaných v hl. m. Praze.

PRIORITA 3.1 „OCHRANA A ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ“

Stav životního prostředí v České republice

Stav životního prostředí v České republice v posledních deseti letech stagnuje. Budoucí vývoj životního prostředí může zaznamenat pozitivní i negativní výkyvy. Je ovlivněn řadou vnějších faktorů, proto není dokázána přímá souvislost mezi vývojem tlaků na životní prostředí a jeho stavem. Vlivem častých změn globální ekonomiky a klimatu kvalita životního prostředí v posledních letech více kolísá. Měrné zátěže životního prostředí (spotřeba energie, materiálů a produkce znečištění) na obyvatele a na jednotku HDP v České republice klesají, ale ve srovnání s průměrem zemí EU jsou nadprůměrné.⁶

Nadále nejvíce přetrvávají problémy s kvalitou ovzduší a nepříznivým stavem přírodních stanovišť. Velký vliv na ně mají klimatické a meteorologické podmínky, vytápění z lokálních zdrojů a doprava. Zhoršená kvalita ovzduší má negativní dopad na zdravotní stav obyvatel. I přesto v těchto podmínkách žije téměř polovina populace. Nejpostiženějšími regiony České republiky jsou Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj, hl. m. Praha a další lokality s inverzní polohou. Znečišťujícími látkami nejčastěji překračující přípustnou hranici jsou prašné částice velikostních frakcí PM₁₀ a PM_{2,5}, oxid uhelnatý a benzo(a)pyren.⁷

Zaměření priority „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“

Cílem priority NSRR „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ je zlepšení dostupnosti environmentální infrastruktury, obnovení a zvýšení kvality životního prostředí a podpora úspor energií. Klíčové intervence této priority jsou zaměřeny na **zlepšování kvality ovzduší**, především na snížení expozice obyvatelstva imisemi a hlukem. Dále na **šetrné vodní hospodářství**, zvláště výstavba čistíren odpadních vod, vodovodů a kanalizace. Neméně důležitým je **zlepšení protipovodňové ochrany**.

Druhým cílem je **příspěvek ke snížení energetické náročnosti ekonomiky**, a to prostřednictvím zaváděním opatření, která významným způsobem sníží spotřebu energie, zvýší povědomí o potřebnosti energetického managementu a umožní jeho zavádění.

Prioritu „Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí“ naplňuje OP Životní prostředí všemi svými prioritními osami. Ke snižování energetické náročnosti ekonomiky přispívá také OP Podnikání a inovace prostřednictvím třetí prioritní osy „Efektivní energie“.

⁶ „Zpráva o životním prostředí V ČR za rok 2009“, [on-line 2. 3. 2012], dostupná z:
[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zprava_o_zivotnim_prostredi_2009/\\$FILE/OEUPZP-Zprava_ZP_2009_CZ-20110131.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zprava_o_zivotnim_prostredi_2009/$FILE/OEUPZP-Zprava_ZP_2009_CZ-20110131.pdf)

⁷ „III. Zpráva o životním prostředí V ČR v roce 2010“, [on-line 2. 3. 2012], dostupná z:
[http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_120111_zprava_o_ZP/\\$FILE/Zprava%20o%20ZP%20CR%202010.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/news_120111_zprava_o_ZP/$FILE/Zprava%20o%20ZP%20CR%202010.pdf)

Šetrné vodní hospodářství a zlepšení protipovodňové ochrany

Cílem oblasti „Šetrné vodní hospodářství a zlepšení protipovodňové ochrany“ je zlepšení stavu povrchových a podzemních vod, zlepšení kvality dodávek jakostní pitné vody pro obyvatelstvo a snižování rizika povodní.

První specifický cíl se zaměřuje na významné snížení množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod a je realizován především prostřednictvím výstavby, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod. Druhým specifickým cílem je zabezpečení dodávek pitné vody v odpovídající jakosti rozšířením a rekonstrukcí úpraven vod, přivaděčů a rozvodných sítí. Poslední specifický cíl je zaměřen na snižování rizika povodní prostřednictvím zpracování map povodňových rizik a plánů jejich zvládnutí, rozšířením a zkvalitněním hlásného předpovědního a výstražného systému a realizací protipovodňových opatření v krajině přírodě blízkým způsobem, včetně budování a modernizace provozních informačních systémů.

První prioritní osa OP Životní prostředí „Zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snížení rizika povodní“ disponuje nejvyšší finanční alokací ze všech prioritních os, připadá na ni 40,4 % z celkové alokace OP, nejvíce pak na první oblast podpory „Snížení znečištění vod“ (30,3 % z celkové alokace OP). Finanční závazek osy k 7. březnu 2012 je 26,4 % alokace osy.

Tab. 5 – Vybrané projektové indikátory aktivity „Šetrné vodní hospodářství a zlepšení protipovodňové ochrany“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO	Počet	0,0	350,0	74,0	42,0
230700	Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů	Počet km	0,0	120,0	1 407,6	1 048,6
230800	Počet rekonstruovaných a nových úpraven pitné vody	Počet	0,0	5,0	2,0	2,0
230900	Snížení vypouštěného znečištění v ukazateli CHSKCr	tuny za rok	0,0	5 000,0	9 003,2	1 795,8
232100	Počet povodňových orgánů (komisí) napojených na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní	Počet	0,0	120,0	106,0	88,0

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

V aktivitě zaměřené na zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snížení rizika povodní se příjemci zavázali nově postavit či rekonstruovat 1 407,6 km kanalizačních řadů, podpořit 74 ČOV a 2 úpravy pitné vody a napojit 106 povodňových orgánů (komisí) na systém přenosu hlásných a varovných informací pro řízení povodní.

Aktivity zaměřené na zlepšení vodohospodářské infrastruktury a snížení rizika povodní vykazují nevyvážené plnění. Při finančním závazku 26,4 % alokace osy, evidujeme některé indikátory s nižší mírou plnění závazku příjemců, vyskytují se zde také indikátory silně přezávazkované. Mezi ně můžeme řadit aktivity zaměřené na výstavbu a rekonstrukci kanalizačních řadů a snížení vypouštěného

znečištění v ukazateli CHSKCr⁸. Aktivity již v současné době naplnily stanovené cílové hodnoty, což je dle vyjádření řídicího orgánu způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílových hodnot, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí.

Naopak nízké plnění vykazují aktivity zaměřené na budování a rekonstrukci ČOV, kde dosažená hodnota i závazek příjemců prozatím zaostávají za cíli stanovenými v OP Životní prostředí. Naplňování aktivity částečně odráží nízké finanční čerpání oblasti podpory „Snížení znečištění vod“ (finanční závazek je na úrovni je 34,2 % celkové alokace oblasti podpory). S ohledem na dostupné prostředky v rámci této prioritní osy a na potenciál projektů se řídicímu orgánu jeví jako nereálné dosáhnout počtu 350 nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV. Celkový vývoj počtu ČOV v ČR je zaznamenán v tabulce 6. Z dostupných údajů zatím není patrné, jak velký příspěvek FS v této oblasti je.

Tab. 6 – Počet ČOV v letech 2007–2010 z toho počet podpořených z FS

Kód	Název indikátoru	2007	2008	2009	2010
-	Celkový počet ČOV v ČR ¹	2 065	2 091	2 158	2 188
230600	Počet nových, rekonstruovaných a intenzifikovaných ČOV nad 2000 EO (dosažená hodnota)	0	0	0	18

Poznámka: ¹ Údaj ČSÚ

Zdroj: ČSÚ, MSC2007

Oblasti podpory zaměřené na zvýšení jakosti pitné vody a omezování rizika povodní mají finanční závazek pouze na úrovni 0,6–6,1 % alokace oblastí podpory, přesto jsou aktivity úspěšně realizovány (závazky na úrovni 40,0–88,8 % cílových hodnot indikátorů). Při vyčerpání finanční alokace těchto oblastí pravděpodobně dojde k přeplnění cílových hodnot indikátorů.

Zlepšování kvality ovzduší

Zlepšení nebo udržení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší s důrazem na využití inovativních environmentálně šetrných způsobů výroby energie včetně energetických úspor je cílem druhé prioritní osy OP Životní prostředí „Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí“. Do této osy směřuje 12,9 % z celkové alokace OP. Současný stav finančního čerpání je velmi nízký, zázavazkovaná finanční alokace odpovídá pouze 3,7 % celkové alokace osy.

⁸ Stanovení chemické spotřeby kyslíku dichromanem, <http://www.mzp.cz/ris/ais-ris-info-copy.nsf/6d13b004071d0140c12569e700154acb/dd02b6405c703f1ec1256a21004d2952?OpenDocument>

Tab. 7 – Vybrané projektové indikátory aktivity „Zlepšení kvality ovzduší“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
211800	Snížení emisí CO ₂	Tuny/rok	0,0	250 000,0	129 596,6	16 333,3
211700	Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM ₁₀	Počet procent	66,0	60,0	N/A ²	48,0 ¹
212300	Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	Počet kt/rok	468,0	434,0	N/A ²	384,0 ²

Poznámka:

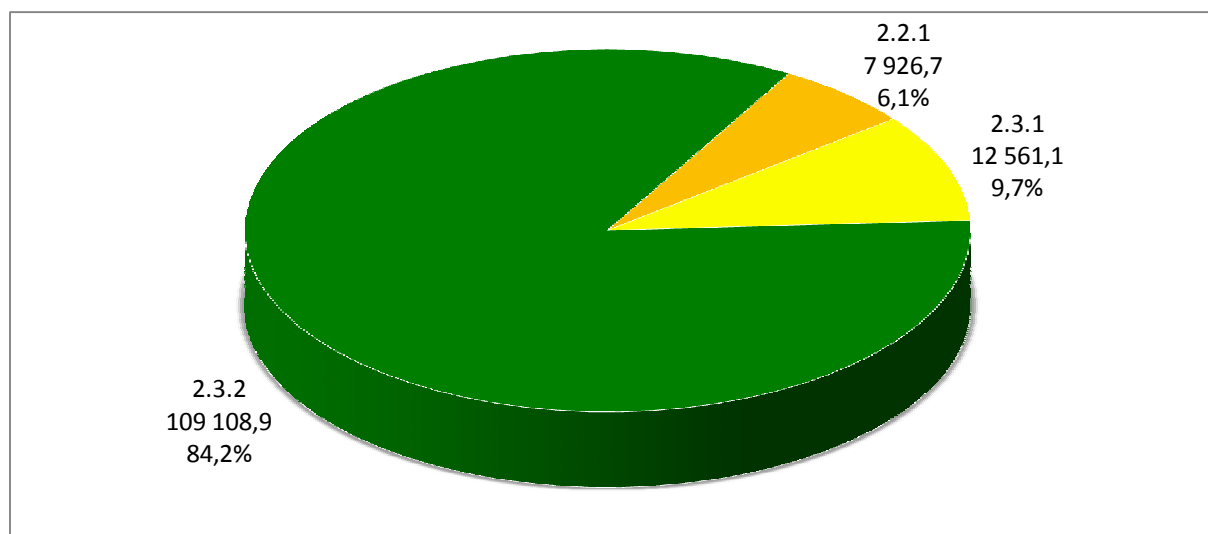
¹ Statistický indikátor sledovaný ČHMÚ, dosažená hodnota k 31. 12. 2010

² Statistické ukazatele nemají závazek příjemců

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Velmi nízké finanční plnění prioritní osy také odráží plnění hlavního indikátoru osy „Snížení emisí CO₂“, kde se na závazku indikátoru 129,6 tis. tun/rok, druhá prioritní osa OP Životní prostředí podílí pouze 6,1 %, tj. 7,9 tis. tun / rok (viz graf 1). Indikátor je naplňován především třetí prioritní osou „Udržitelné využívání zdrojů energie“.

Graf 1 – Podíl jednotlivých oblastí podpory OP ŽP na naplňování závazku indikátoru „Snížení emisí CO₂“ – celková závazek 129 596,6 tun/rok

Poznámka:

Oblasti podpory: 2.2.1 „Zlepšení kvality ovzduší“, 2.3.1 „Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny“, 2.3.2 „Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry“

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Ostatní hlavní indikátory v aktivitě zlepšování kvality ovzduší jsou statistickými indikátory vykazovanými ČHMÚ. Poslední dostupná aktualizace těchto hodnot je k 31. prosinci 2010. Tyto indikátory ovlivňuje mnoho dalších vlivů a strukturální fondy mají jen malý vliv na jejich hodnoty.

Indikátor „Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM₁₀“ vykazuje v porovnání s výchozí a cílovou hodnotou pozitivní trend, došlo k výraznějšímu snížení expozice obyvatelstva, než bylo plánováno. Avšak v posledních letech ČHMÚ eviduje nárůst hodnot, zejména v roce 2010 (viz tab. 8). Vzestup koncentrací PM₁₀ byl dán zejména opakovaným výskytem nepříznivých meteorologických a rozptylových podmínek v zimním období na začátku (leden a únor) i ke konci roku (říjen a prosinec). Nárůst koncentrací PM₁₀ byl v roce 2010 pravděpodobně způsoben i nejchladnější topnou

sezónou za posledních 10 let. Pozitivní vývoj je sledován u indikátoru „Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic“, na rozdíl od předešlého indikátoru zaznamenává mezi roky 2007–2010 neustálé snižování emisí.

Tab. 8 – Vývoj statistických indikátorů aktivity „Zlepšování kvality ovzduší“ v letech 2007–2010

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	2007	2008	2009	2010
211700	Expozice obyvatelstva nadlimitním koncentracím PM ₁₀	Počet procent	66,0	60,0	32,0	15,0	18,0	48,0
212300	Emise primárních částic a prekurzorů sekundárních částic	Počet kt/rok	468,0	434,0	454,0	408,0	396,0	384,0

Zdroj: ČHMÚ

Snižování energetické náročnosti hospodářství

Na snižování energetické náročnosti hospodářství se zaměřuje především třetí prioritní osa OP Životní prostředí „Udržitelné využívání zdrojů energie“, na kterou připadá 13,7 % celkové alokace OP. Cílem osy je udržitelné využívání zdrojů energie, zejména obnovitelných zdrojů energie, a prosazování úspor energie, dlouhodobým cílem je zvýšení využití OZE při výrobě elektřiny a zejména tepla a vyšší využití odpadního tepla.

Druhou prioritní osou, která přispívá ke snižování energetické náročnosti hospodářství, je třetí prioritní osa OP Podnikání a inovace „Efektivní energie“, s 11,7 % celkové alokace OP. Cílem této prioritní osy je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Tab. 9 – Vybrané projektové indikátory aktivity „Snižování energetické náročnosti hospodářství“

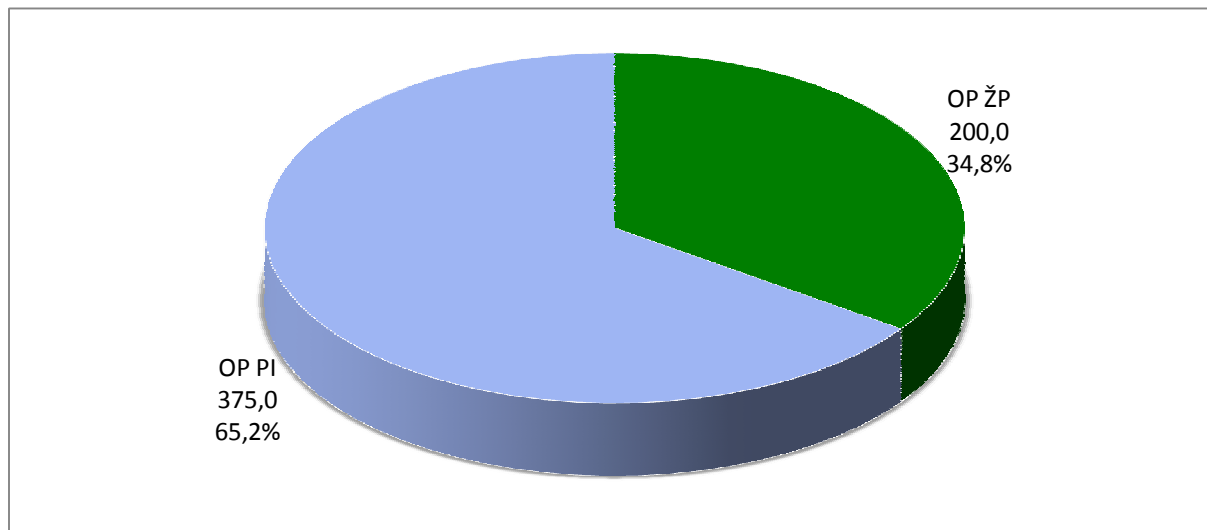
Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota	OP
361100	Výroba elektrické energie z obnovitelných zdrojů celkem	GWh/rok	0,0	1 100,0	788,9	135,7	OP PI
362100	Výroba tepla z obnovitelných zdrojů celkem	TJ/rok	0,0	1 200,0	1 835,1	70,2	OP PI
360300	Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů	Počet MW	0,0	575,0	240,2	44,0	OP ŽP OP PI
364300	Snížení spotřeby energie	GJ/rok	0,0	10 100 000,0	6 301 603,6	611 091,9	OP ŽP OP PI

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Zazávazkovaná finanční alokace třetí prioritní osy OP Životní prostředí odpovídá 48,0 % celkové alokace osy, u OP Podnikání a inovace 68,9 % alokace osy. Sledované indikátory jsou plněny v souladu s finančním čerpáním. Pouze u indikátoru „Výroba tepla z obnovitelných zdrojů celkem“ sledujeme přezávazkování.

Indikátory „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ a „Snížení spotřeby energie“ naplňují oba operační programy. Celková cílová hodnota indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ je 575 MW, cílovou hodnotu by měl z 65,2 % plnit OP Podnikání a inovace, z 34,8 % OP Životní prostředí.

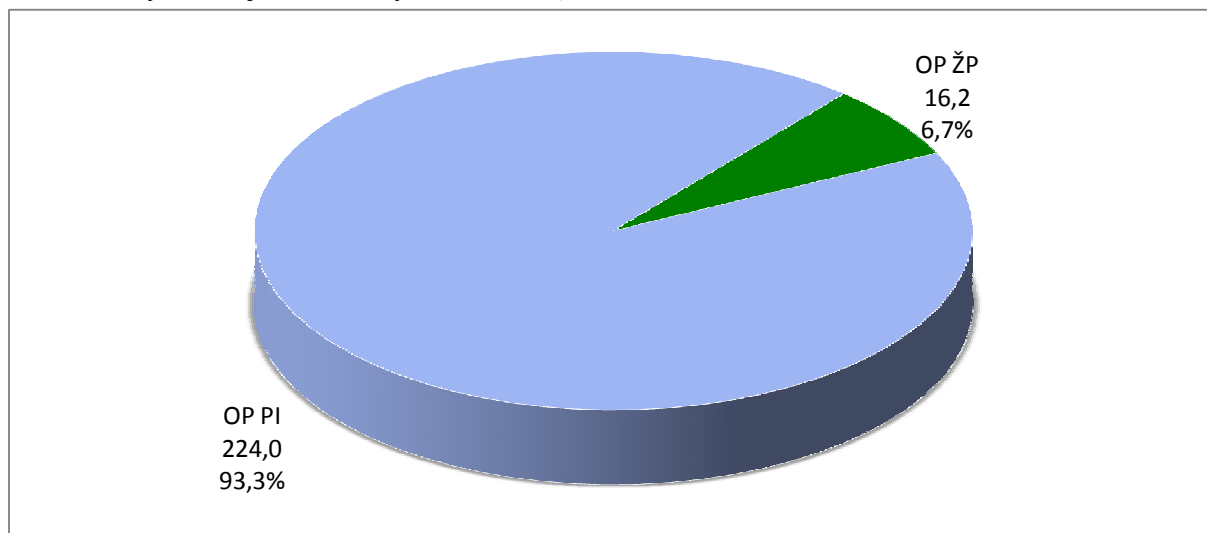
Graf 2 – Podíl OP PI a OP ŽP na cílové hodnotě indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celková cílová hodnota 575 MW

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Závazek příjemců OP Podnikání a inovace je 244,0 MW, což odpovídá 59,7 % cílové hodnoty (375,0 MW), plnění indikátoru je v souladu s finančním závazkem osy. Odlišný stav je u OP Životní prostředí, kde závazek 16,2 MW odpovídá pouze 8,1 % cílové hodnoty, plnění zaostává za finančním čerpáním. Je zřejmé, že k plnění indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ zatím přispívá hlavně třetí prioritní osa OP Podnikání a inovace, jak také ukazuje následující graf 3.

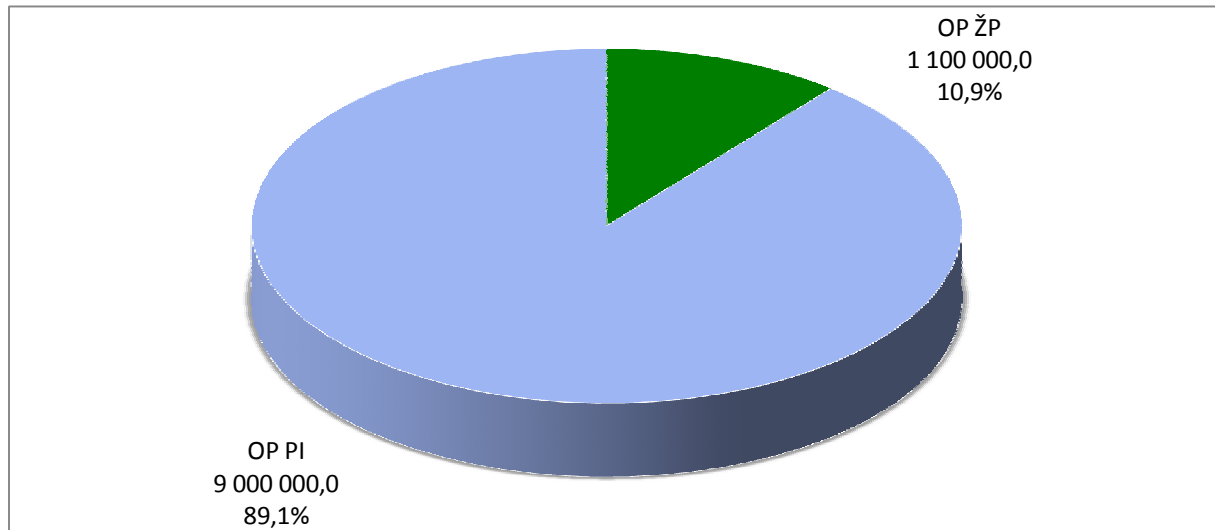
Graf 3 – Podíl OP PI a OP ŽP na závazku indikátoru „Zvýšení kapacit na výrobu energie z obnovitelných zdrojů“ – celkový závazek 240,2 MW

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Dalším indikátorem, k jehož plnění přispívají oba operační programy, je indikátor „Snížení spotřeby energie“. Celková cílová hodnota indikátoru je 10,1 mil. GJ/rok. OP Podnikání a inovace se zavázal EK k téměř 90 % cílové hodnoty, OP Životní prostředí má cílovou hodnotu indikátoru 1,1 mil. GJ/rok, tj. 10,9 %.

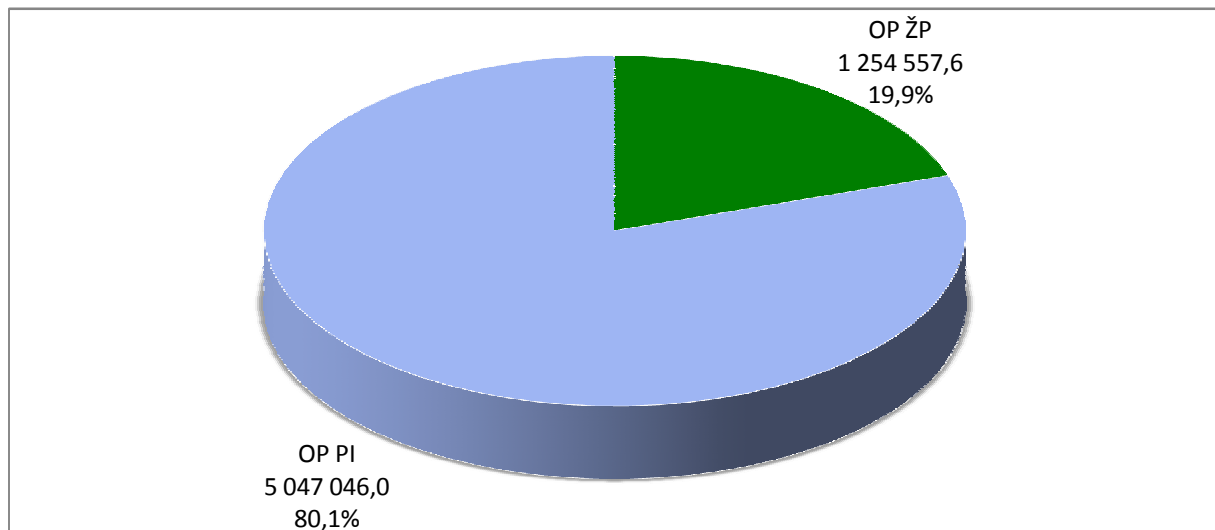
Graf 4 – Podíl OP PI a OP ŽP na cílové hodnotě indikátoru „Snížení spotřeby energie“ – celková cílová hodnota 10 100 000 GJ/rok

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Celkový závazek indikátoru „Snížení spotřeby energie“ je 6,3 mil. GJ/rok, což odpovídá 62,4 % cílové hodnoty. Rozložení závazku indikátoru mezi jednotlivé OP znázorňuje následující graf 5. Závazek příjemců OP Podnikání a inovace je 5,1 mil. GJ/rok, tento závazek odpovídá 56,1 % cílové hodnoty, tzn. plnění indikátoru se vyvíjí v souladu s finančním čerpáním. Plnění ze strany OP Životní prostředí je 1,3 mil. GJ/rok, indikátor je přeplňován, závazek odpovídá 114,1 % cílové hodnoty a je v předstihu před finančním čerpáním osy.

Graf 5 – Podíl OP PI a OP ŽP na závazku indikátoru „Snížení spotřeby energie“ – celková cílová hodnota 6 301 603,6 GJ/rok

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Zlepšování stavu přírodní krajiny

Základním problémem ochrany přírody a krajiny zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů a genů a také snížená ekologická stabilita krajiny. Nedoceněn je význam krajiny jako součásti kulturního dědictví a prostoru pro kvalitní život člověka.

K plnění tohoto cíle přispívá šestá prioritní osa OP Životní prostředí „Zlepšování stavu přírody a krajiny“. Na tuto osu připadá 12,2 % z celkové alokace OP. Finanční závazek osy k 7. březnu 2012 odpovídá 35,3 % celkové alokace osy

Tab. 10 - Vybrané projektové indikátory aktivity „Zlepšování stavu přírodní krajiny“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
240100	Plocha revitalizovaných území	Plocha v ha	0,0	1 000,0	8 538,3	2 558,8

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Hlavním indikátorem sledovaným v této oblasti je indikátor „Plocha revitalizovaného území“, který sleduje přírůstek plochy revitalizovaného území v hektarech, tzn. zakládání krajinné prvky / prvky ÚSES⁹, zvyšování zastoupení listnatých dřevin a jedle, území pro přirozený rozliv povodní, obnovené nebo zakládání mokřadní biotopy, vodní plocha zakládání nebo obnovených nádrží, plocha s realizovanými protierozními opatřeními, plocha zakládání a regenerované zeleně. Závazek indikátoru, revitalizovat 8,5 tis. ha území, vysoce převyšuje cílovou hodnotu. Také dosažená hodnota (2,6 tis. ha) již převyšuje hodnotu cílovou, což je způsobeno podhodnocením absorpční kapacity nepřesným expertním návrhem cílové hodnoty, který vycházel z historie realizace těchto typů opatření v rámci národních dotačních programů před vznikem OP Životní prostředí.

Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží

Poslední významnou aktivitou, do které směřuje podpora ze SF je zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů a odstraňování starých ekologických zátěží. Aktivitu podporuje čtvrtá prioritní osa OP Životní prostředí „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží“, jejímiž specifickými cíli jsou: snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu, maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů, minimalizace negativních vlivů na zdraví lidí a životní prostředí při nakládání s odpady a odstraňování závažných starých ekologických zátěží. Alokační přírůstek na tuto osu odpovídá 15,8 % celkové alokace OP a k 7. březnu 2012 zde byla vydána Rozhodnutí ve výši 32,3 % celkové alokace osy.

⁹ Územní systém ekologické stability.

Tab. 11 - Vybrané projektové indikátory aktivity „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstranění starých ekologických zátěží“

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Závazek příjemce	Dosažená hodnota
240200	Plocha odstraněných starých ekologických zátěží	Plocha v m ²	0,0	1 000 000,0	1 044 941,0	656 586,0
220300	Podíl recyklovaných odpadů	%	61,00	75,00	N/A ²	70,7 ¹
220400	Objem komunálního odpadu (produkce)	Tis. t/rok	4 000,00	5 000,00	N/A ²	5 362,0 ²
220800	Podíl využitého komunálního odpadu	%	29,50	50,00	N/A ²	33,2 ²

Poznámka:

¹ Statistický indikátor sledovaný ISOH, dosažená hodnota k 31. 12. 2010.

² Statistické ukazatele nemají závazek příjemců

Zdroj: MSC2007 - 7. 3. 2012

Ze sledovaných indikátorů je zřejmé, že plnění cílů je nad očekávání a předchází finanční čerpání. Příjemci se zavázali odstranit 1,1 mil. m² ploch starých ekologických zátěží, závazek indikátoru dosahuje cílové hodnoty. Již odstraněno bylo 656,7 tis. m² ploch starých ekologických zátěží.

Problematika produkce a využívání odpadů je sledována pouze statistickými indikátory. Evidujeme zde pozitivní vývoj ve smyslu, že se dosažené hodnoty přibližují svým cílům. Pokud se však podíváme na vývoj v uplynulých letech (viz tab. 12), je zřejmé, že produkce komunálního odpadu roste rychleji, než je požadováno. Na konci roku 2010 byla produkce o 7 % vyšší, než je plánovaný stav indikátoru pro rok 2015. Celková evidovaná produkce komunálního odpadu v ČR v přepočtu na jednoho obyvatele a rok patří k nejnižším v Evropě, tento problém se zatím nedaří účinně řešit.

Tab. 12 – Vývoj statistických indikátorů v oblasti odpadového hospodářství v letech 2007–2010

Kód	Název indikátoru	2007	2008	2009	2010
220300	Podíl recyklovaných odpadů	78,7	83,1	72,5	70,7
220400	Objem komunálního odpadu (produkce)	4000,0	4402,0	5324,0	5362,0
220800	Podíl využitého komunálního odpadu	30,7	33,7	28,7	33,2

Zdroj: ISOH

Indikátor zaznamenávající podíl využitého komunálního odpadu také nevykazuje příliš příznivý trend. Hodnoty meziročně kolísají a dosažení cílů je zatím velmi vzdálené.

Nejpozitivnější vývoj sledujeme u indikátoru „Podíl recyklovaných odpadů“, kde sice v posledních letech dosažená hodnota zaznamenala pokles, avšak odpovídá 94,3 % cílové hodnoty. Zde by mohl být ohrožující další pokles podílu recyklovaných odpadů, kdy by se dosažená hodnota opět začala přibližovat hodnotě výchozí.

POUŽITÉ POJMY

Výchozí hodnota indikátoru

Hodnota indikátoru naměřená před začátkem realizace projektu / programu. Hodnota se během realizace projektu / programu nemění. Výchozí hodnota indikátoru je zohledněna v rámci dosažené hodnoty. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty (výchozí, cílové a dosažené) společně. U statistických indikátorů může dojít ke změně výchozí hodnoty v případě, že se změní metodika jejich výpočtu a zpětně jsou dopočítávány časové řady.

Cílová hodnota indikátoru

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se řídicí orgán OP zavázal vůči Evropské komisi v programovém dokumentu. Cílová hodnota může být dosažena až po ukončení realizace programu, tzn. datum cílové hodnoty se nemusí rovnat datu předpokládaného ukončení realizace programu. Cílová hodnota může být naplňována i v době udržitelnosti. V rámci cílové hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru.

Závazek příjemce

Hodnota (plán) indikátoru, ke které se příjemce zavázal realizací projektu vůči řídicímu orgánu v Rozhodnutí / Smlouvě o poskytnutí dotace. V případě, že závazek silně překračuje cílové hodnoty stanovené v programovém dokumentu, mluvíme o tzv. přezávazkování indikátoru.

Dosažená hodnota indikátoru

Hodnota průběžného naplnění indikátoru a datum, kdy byla hodnota indikátoru dosažena. Dosažená hodnota je sledována pomocí monitorovacích zpráv, které pravidelně předkládají příjemci řídicímu orgánu OP / zprostředkujícímu subjektu. Dosažená hodnota je kumulativní údaj od začátku realizace projektu nebo přírůstkový údaj dle povahy indikátoru a jeho definice. Například:

- indikátory vztažené ke konkrétnímu období, např. „Počet proškolených osob v novém systému výuky za rok“
- podílové indikátory, např. „Změna počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí (%)“
- statistické indikátory.

V rámci dosažené hodnoty indikátoru je zohledněna výchozí hodnota indikátoru. Při interpretaci dat, jejichž výchozí hodnota je různá od nuly, je nutné uvádět všechny hodnoty společně (výchozí, cílová a dosažená).

